

Kahan

PŘÍBRAM
810 LET

14 | **EMIL KUCHAŘ**
Bez hornictví a hutnictví by Příbram byla nevýznamné městečko

16 | **LIKVIDACE ODPADU Z DOMÁCNOSTÍ**
Jak chce Příbram řešit rostoucí množství odpadu

24 | **PŘÍBRAMŠTÍ SPORTOVCI**
Mezi krajskou elitou zazářili jednotlivci i týmy

Jaké bude hornické setkání po deseti letech

invia

Léto 2026

Příbram

📍 Střelecká 27

✉️ pribram@invia.cz

☎️ 775 914 277

Moře zájezdů na jednom místě

Příbramská mincovna představuje:

Pamětní medaile s motivy Karla Hojdena

Grafik, malíř, ilustrátor a výtvarník, který dokumentoval život na Příbramsku.

Materiál: ryzí stříbro 999+/1000
Váha: 15,55 g
Provedení: běžná kvalita
Průměr: 30 mm, hladká hrana
Omezená série: 500 ks

Pro více informací a cenu kontaktujte:
 Příbramská mincovna s.r.o.
 Gen. R. Tesaříka 256, 261 01 Příbram I
www.pribramskamincovna.cz
 +420 604 891 503

Jsme držitelé registrace pro obchod s drahými kovy pod dohledem Puncovního úřadu.

DOMOV
REALITNÍ KANCELÁŘ

PRODÁM VAŠI NEMOVITOST.

- RYCHLE A ZA NEJVYŠŠÍ CENU
- KOMPLETNÍ PRÁVNÍ SERVIS
- SPOLEHLIVOST

JAN SYBLÍK ☎️ **603 363 935**

INFO@JANSYBLIK.CZ SPECIALISTA NA PŘÍBRAM

Tree Reality

Jana Smrčková • tel. 603 229 362

Realitní kancelář s důrazem na kvalitu služeb

www.treereality.cz

Střední průmyslová škola a VOŠ Příbram
S nástupem od 1. 9. 2026 v souvislosti s nárůstem žáků hledáme učitele v následujících oblastech:

- **Český jazyk a literatura**
- **Informatika** (všeobecná pro všechny obory)
- **Elektrotechnika** – Odborné předměty v oblasti elektrotechniky (elektrotechnika, elektronika, energetika, robotika, CAD, elektrotechnická měření...)
- **Informatika** – Odborné předměty v oblasti informačních technologií (hardware, informatika, programování, sítě, mikroprocesorová technika, aplikační software...)
- **Strojírenství** – Odborné předměty v oblasti strojírenství

Možnost i zkráceného úvazku

Pro bližší informace prosím kontaktujte sekretariát školy na e-mailu sekret@spspb.cz nebo telefonu **326 551 611**.

- 13** STOVKY STUDENTŮ A DOBROVOLNÍKŮ SE ZAPOJILY DO OBNOVY SVATOHORSKÝCH SADŮ
- 14** BEZ HORNICTVÍ A HUTNICTVÍ BY PŘÍBRAM BYLA NEVÝZNAMNÉ MĚSTEČKO
- 16** JAK ŘEŠIT ROSTOUCÍ MNOŽSTVÍ ODPADU
- 20** MĚSTO ROZDĚILO NA DOTACÍCH DESÍTKY MILIONŮ KORUN, NEJVÍCE JDE DO SPORTU
- 22** PŘÍBRAMŠTÍ STUDENTI SKLÍZELI ÚSPĚCHY NA VELETRHU FIKTIVNÍCH FIREM
- 24** PŘÍBRAMŠTÍ SPORTOVCI ZAZÁŘILI MEZI KRAJSKOU ELITOU

Oslava maminek pod Svatou Horou	4
Panelová výstava k hornické minulosti Příbrami	5
Studenti pomohou seniorům ovládnout telefony i notebooky	6
Jaké bude hornické setkání po deseti letech	8
Kovohutě recyklují nejen olovené autobaterie, řeší také lithium	10
Nový povrch na příjezdové cestě ke Svaté Hoře	13
Bleší trhy, divadlo i současná hudba: Galerie oživuje téma Architektury opravy	19
Josef Krček oslaví 80. narozeniny	20
Modrý EUtejnér přibližuje žákům fungování Evropské unie	23
Velké finále přípravků letos s charitativním přesahem	24
Z Hostomic do Přírodní rezervace Hradec	25
Příběhy z Březového vrchu XXVII.: návod na dlouhý život	26
Městské byty v Příbrami čekají další opravy i modernizace	29
Kalendář akcí	31

Městský zpravodaj Kahan publikuje příspěvky autorů a autorek po redakčním výběru a úpravě. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Většina textů má spíše informativní charakter, v rubrikách Polemika, Názory, Úvodník, Anketa či Rozhovor ale mohou být uvedeny názory a postoje, které nemusí vyjadřovat pohled redakce nebo členů redakční rady. Redakce přijímá příspěvky občanů i zastupitelů na kahan@pribram.eu.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11x ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Vladimír Karpíšek, Miroslav Peterka, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 26. května do 2. června. Foto na titulní straně: Martin Zoubek.

HORNICKÉ SLAVNOSTI I ODPOVĚDNOST ZA NAŠE MĚSTO

Veliká hornická sláva se blíží milovými kroky. Už doslova za pár dní se celé naše město převleče do hornických barev a vypukne událost, která tu za poslední dekádu nebyla. Osobně se na hornické setkání velice těším a doufám, že se společně potkáme na některé z částí programu. V tomto Kahanu se dozvíte úplně všechno, co o hornických slavnostech potřebujete vědět, abyste si je maximálně užili.

Kromě hornických slavností se tohle číslo Kahanu věnuje i odpadovému hospodářství. Je to téma natolik důležité, že jsem ho do úvodníku prostě musel dostat. V nakládání s odpady ušlo naše město dlouhou cestu. Problematiku odpadu máme postihnutou jak v rovině teoretické a strategické, tak hlavně v rovině praktické a každodenní. Ostatně, přečíst si o tom můžete na stranách 16 až 18.

Co se nám ale vyloženě nedaří, je přesvědčit několik málo spoluobčanů (a poměrně dost přespolních) o tom, že fakt není správné odhazovat k odpadovým hnízdům kdejakou oblundnost, kterou doma nebo ve firmě nebo na stavbě už nepotřebují. Skoro si říkám, jestli jsou ti lidé tak hloupí, jestli to dělají naschvál nebo jestli jsou to jen ignoranti, kterým je jedno, že za jejich šlendrián platíme všichni. A ne málo. Je pohodlné odhodit nepotřebné kanape k popelnicím. On ho někdo přece odveze. Odveze a zaplatíme to všichni. Nepřijde mi to fěr.

Brzy uvedeme do provozu vylepšení kamerového systému, které nám umožní lépe odhalovat přestupky v odkládání odpadu. Slibujeme si od toho, že se bude dařit lépe zachytávat nelegální ukládání odpadu v rámci města. Jako všechny technologie, tak ani tato ale nebude všespásná. Myslím, že by nebylo od věci, kdyby se do „akce“ zapojila i veřejnost a pomohla městu postihovat pachatele černých skládek. Mnohdy stačí jediná fotografie zachycující třeba registrační značku vozidla... Ne. Není to bonzáctví, je to obrana proti těm, kteří razí teorii - za můj šlendrián zaplatíš ty.

V Kahanu, který máte nyní před sebou, najdete i mnoho dalších zajímavých témat. Přeji vám příjemné čtení a těším se na setkání při slavnostech!

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Oslava maminek pod Svatou Horou

V naší mateřské škole proběhla srdečná akce ke Dni matek s názvem Den pro maminky. Celé odpoledne bylo věnováno všem maminkám a babičkám, které si přišly užít chvíle odpočinku, pohody a společně stráveného času se svými dětmi. Pro návštěvníky byla připravena relaxační wellness zóna, kde si maminky mohly odpočinout a samy děti se o ně staraly. Nechybělo ani bohaté občerstvení, které bylo k dispozici po celou dobu akce, a oblíbený fotokoutek, kde vznikly krásné vzpomínkové fotografie. Taková setkání mají velký význam nejen pro děti, ale i pro rodiče a samotnou školu. Posilují vzájemné vztahy, důvěru a spolupráci mezi rodinou a mateřskou školou. Děti mají radost, když mohou svým maminkám ukázat prostředí mateřské školy, společně plnit úkoly a zažít výjimečné chvíle. Pro rodiče je to zároveň příležitost nahlédnout do běžného života školy a strávit příjemný čas se svými dětmi. Celé odpoledne se neslo v duchu přátelství, pohody a vzájemné blízkosti.

■ Soňa Mazurková
MŠ Pod Svatou Horou

Bábovkový den

Také příbramští občané se mohou zapojit do výzvy Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem Dík náhradním rodinám, která vyvrcholí 31. května takzvaným Bábovkovým dnem. Jejím cílem je poděkovat náhradním rodičům a zvýšit povědomí

o péčovnictví ve společnosti. Lidé mohou upéct, namalovat nebo vytvořit z písku bábovku, vyfotit ji nebo natočit na video a sdílet ji jako veřejný příspěvek v neděli 31. května na sociálních sítích s hashtagy #diknahradnimrodinam2026 a #babovkovyden2026. Foto je generováno AI.

Palivo HVO pro údržbu D4

Sypače, dodávky i bezdrátové sekačky, které firma Via Salis Operations nasazuje na údržbu dálnice D4, budou nově místo klasické nafty využívat palivo HVO, a to nejpozději do konce roku 2026. HVO se vyrábí z použitých rostlinných olejů a dalších zbytkových tuků. Via Salis Operations uvádí, že sníží emise CO₂ z provozu užitkových vozidel zhruba o 75 %. „Nasazení biopaliv představuje další krok ke snížení ekologických dopadů našeho provozu při údržbě nové dálnice D4. V letním období spotřebujeme v průměru 4200 litrů nafty měsíčně,

při zimní údržbě se jedná v průměru o 7500 litrů nafty měsíčně,“ uvedl manažer provozu a údržby Via Salis Operations Ondřej Vašek.

inzerce

H
TESAŘSTVÍ TOMÁŠ HORÁČEK

...provádíme kompletní realizace střech a montáže střešních oken.
...dále nabízíme výrobu zahradních prvků (altány, pergoly...)
...vytvoříme grafický návrh a přesnou kalkulaci, kterou dodržíme.
Naším motem je odbornost, kvalita a poctivost.
Působíme na trhu již od roku 1997.

777 345 673
e-mail: tomas.horacek.mot@gmail.com
www.tesarstvipribram.cz

Město jedná s krajem o prodeji historické budovy

Zastupitelstvo města na svém dubnovém zasedání schválilo záměr prodeje nemovitostí v ulici Gen. R. Tesaříka. Konkrétně jde o pozemek p. č. 992 včetně budovy č. p. 114, dále pozemek p. č. 993/5 se stavbou bez čísla popisného či evidenčního a pozemek p. č. 993/1. Jedná se o budovu, v níž sídlí Střední škola pedagogiky, cestovního ruchu a gastronomie Příbram, kterou zřizuje Středočeský kraj. Návrh byl přijat: 21 hlasů pro, 1 proti a 1 zastupitel se zdržel. Současně zastupitelé uložili radě města jednat se Středočeským krajem o podmínkách případného prodeje. Diskuse se má týkat zejména zřízení předkupního práva ve prospěch města, možnosti zpětné koupě v případě zrušení školy nebo změny využití budovy, omezení dalšího převodu nemovitostí bez souhlasu města a zřízení věcného břemene parkování a průjezdu k části pozemku. Rada má předložit výsledek jednání a finální návrh prodeje k projednání zastupitelstvu nejpozději v červnu 2026.

Na Zahradní slavnosti vystoupí Circus Problem

ZUS Příbram I pořádá tradiční Zahradní slavnost, která se uskuteční ve čtvrtek 18. června v prostorách školy na náměstí T. G. Masaryka a v přilehlých zahradách společně s Knihovnou Jana Drdy. Návštěvníky čeká odpoledne plné hudby, výtvarného umění, tvoření i příjemné letní atmosféry. Program na venkovním pódiu nabídne od 15.30 vystoupení pěveckých sborů, hudebních seskupení, komorních souborů i školní kapely Roofers. Součástí slavnosti budou také výtvarné dílny, dětský koutek a občerstvení.

Na půdě školy bude k vidění výstava Naše Brdy s výtvarnými pracemi žáků Magdaleny Kolářové a proběhnou zde také prezentace studentské elektronické hudby. Večer pak vyvrcholí koncertem kapely Circus Problem, která od 19.00 rozezná spojené zahrady školy a knihovny. „*Sedmičlenná formace je známá svou nespoutanou energií, originálním propojením balkánských rytmů, ska, dechových nástrojů a šansonového zpěvu. Jejich koncerty připomínají divokou hudební jízdu plnou emocí, humoru i taneční atmosféry,*“ řekla zástupkyně ředitelky školy Lucie Širmerová. Zahradní slavnost je otevřena veřejnosti, vstupenky na večerní koncert kapely Circus Problem jsou v předprodeji v síti Ticketportal.

Panelová výstava k hornické minulosti Příbrami

Do poloviny června si lze na náměstí 17. listopadu prohlédnout venkovní panelovou výstavu věnovanou příbramskému hornictví. Výstava připomíná nejen technické úspěchy a světové rekordy, ale také každodenní život horníků, jejich tradice i mimořádné okamžiky, které region provázely. Návštěvníci se prostřednictvím deseti tematických panelů seznámí s vývojem těžby, hornickými symboly, slavnostmi, životem hornických rodin i významem místního hornického školství. „*Výstava je pozvánkou na významnou událost letošního roku - 30. Setkání hornických měst a obcí České republiky a 19. Evropský den horníků a hutníků, které se v Příbrami uskuteční ve dnech 12. až 14. června. Město se tak symbolicky připravuje na víkend, kdy ožije hornickými tradicemi, slavnostními průvody i bohatým doprovodným programem,*“ uvedl starosta Jan Konvalinka. Od dubna do poloviny května byla výstava instalována na náměstí T. G. Masaryka.

inzerce

Český červený kříž hledá do svého zařízení odlehčovací lůžkové péče pro hendikepované děti v Bukovanech (v bývalé DOL Charlotty G. Masarykové) nové kolegyně a kolegy na pozici:

Pracovník v přímé péči / pracovník v sociálních službách

Požadujeme:

- kurz pracovníka v sociálních službách (kurz je příp. možné absolvovat do 6 měsíců od nástupu do zaměstnání)
- výhodou je praxe v péči o děti se zdravotním znevýhodněním a jejich rodinami
- řídicí průkaz skupiny B
- znalost práce na PC
- bezúhonnost doloženou výpisem z rejstříku trestů
- empatii, samostatnost, spolehlivost a dobrý zdravotní stav (péče se týká dětí od 3 do 18 let s těžkým zdravotním postižením)
- zodpovědnost a schopnost týmové spolupráce

Nabízíme:

- přiměřené platové ohodnocení
- časovou flexibilitu s možností práce na směny podle domluvy (24hodinový provoz) a volby formy úvazku (plný, zkrácený), nástup je možný ihned
- unikátní pracovní prostředí v objektu bývalé dětské léčebny a příležitost zapojit se do rozvoje nové služby

V případě Vašeho zájmu prosíme o zaslání CV, dokladu o dosažení požadovaného vzdělání (kurz) a motivačního dopisu se zaměřením na Váš vztah k práci s dětmi se znevýhodněním na e-mail cukan.karol@cervenykruz.eu. Pro bližší informace volejte na tel. 727 802 432.

Druzí v Česku

Družstvo studentů 3. a 4. ročníku OA a VOŠ Příbram uspělo v soutěži Finanční gramotnost. V celostátním kole vybojovalo 2. místo v kategorii III (střední školy). Do celostátního finále se probojovali potřeží v řadě, vloni přitom zvítězili. Soutěže se podle organizátorů účastnilo téměř 1300 škol a více než 100 000 studentů z Česka.

Město vzniká

Galerie Františka Drtíkova Příbram připravuje na léto 2026 příměstský tábor „*Město vzniká*“ zaměřený na děti a práci s tématy města, architektury a veřejného prostoru. Během týdenního programu budou účastníci tvořit modely domů a měst, diskutovat o fungování veřejného prostoru a vnímat město při pohybu v ulicích. Tábor se uskuteční ve dvou termínech: 20.-24. července a 10.-14. srpna. Program povede edukátorka Martina Tajdušová s týmem galerie. „*Během týdne budou děti společně objevovat město, architekturu i veřejný prostor. Budou tvořit modely domů a města, diskutovat o tom, proč se někde cítíme dobře a jinde ne, pozorovat detaily ulic, světlo, materiály i vztahy mezi lidmi a prostorem,*“ uvedla ředitelka galerie Magda Danel.

Obsáhlejší Brdoviny

Letošní zpravodaj Brdoviny, který před turistickou sezónou vydává Turistická oblast Brdy a Podbrdsko, vyjde v nákladu 12 000 výtisků. Obsah se rozšířil z 20 na 24 stran. Destinační agentura má naplánovanou distribuci na první týden v červnu. Podrobnosti jsou na webu brdyapodbrdsko.cz.

V polovině června se otevře venkovní bazén

Venkovní bazén příbramského aquaparku by se měl otevřít v pátek 12. června. „Návštěvníci se mohou těšit na koupání, odpočinek na travnatých plochách i možnost sportovního vyžití, například na beachvolejbalovém hřišti. Vstupenky se kupují na místě a lze je uhradit hotově, platební kartou nebo abonentským čipem - permanentkou. K platbě lze využít také karty Multisport, a to jak na vstup do bazénu, tak na částečné zaplacení beachvolejbalu,“ informovala Kateřina Jahelková, mluvčí Sportovních zařízení města Příbram, která koupaliště spravují. Provoz venkovního areálu je závislý na počasí, v červnu a září bude otevřeno

od 12.00 do 19.00, během letních prázdnin od 10.00 do 20.00. „Aktuální informace o otevření a provozu jsou zveřejňovány na webových stránkách szmpb.cz a sociálních sítích Sportovních zařízení města Příbram,“ dodala Kateřina Jahelková. Padesátimetrový bazén má přehřívání vody, součástí areálu je dětské brouzdaliště a hřiště.

Studenti pomohou seniorům s telefony

V pondělí 22. června se prostory Obchodní akademie v ulici Na Příkopech 104 otevřou všem seniorům nad 60 let. Spolek Moudrá Síť zde ve spolupráci se školou organizuje Mezigenerační setkání, které si klade za cíl bourat bariéry v digitálním světě. Program, který odstartuje v 9.00, je koncipován prakticky. Studenti si pro starší spoluobčany připravili sérii krátkých prezentací na témata: Jak efektivně psát SMS; Jak si nainstalovat a používat aplikaci Záchranka, která může zachránit život; Jak se vyznat v nákupních aplikacích a ušetřit; Jak si přehledně uspořádat plochu mobilu; Co je to umělá inteligence a k čemu může být dobrá. Po teoretické části budou následovat individuální konzultace. Seniori si mohou přinést vlastní chytré telefony, tablety nebo notebooky a studenti se jim budou osobně věnovat. Akce je pro seniory zdarma, z kapacitních důvodů je však nutná registrace předem. Zájemci se mohou hlásit u Pavly Brožové na telefonním čísle 778 885 546 nebo e-mailem na adrese pavla@moudrasit.cz.

Letní škola bowlingu

Senior Point Příbram pořádá o prázdninách od 7. července do 25. srpna tzv. letní školu bowlingu. Bude se konat každé úterý od 16.00 do 18.00 v Pb bowling baru Na Chmelnici. Zájemci se mohou hlásit na čísle 603 295 179.

inzerce

TESAŘSTVÍ BOČEK

- Pergoly
- Zahradní domky
- Drobné dřevostavby
- Nové střechy
- Rekonstrukce střech
- vč. střešních oken, okapů...

TINA HOUSE
cena od 295.000 Kč
(půdorys 5x5 m)

tel: 728 599 218 • e-mail: info@tomasbocek.cz • www.tomasbocek.cz

Zámek v Bukovanech otevírá odlehčovací službu

Organizace Český červený kříž (ČČK) otevře v červnu na zámku v Bukovanech odlehčovací pobytovou službu pro rodiny s hendikepovanými dětmi. Zařízení s celodenní péčí pro děti od 3 do 18 let se nachází v jednom z menších objektů bývalé Dětské odborné léčebny Charlotty G. Masarykové, která ukončila činnost v roce 2024. Hlavní budova zámku již svými rozsáhlými prostory neodpovídá aktuálním požadavkům na provoz léčebny a ČČK pro ni hledá nové využití. V plánu je nabídnout zámecký areál také široké veřejnosti např. pro pořádání letních táborů a dalších aktivit se zaměřením na děti.

810 let od první písemné zmínky

Státní okresní archiv Příbram u příležitosti 810. výročí vzniku první písemné zmínky o Příbrami připravil archiválie související s vývojem města v průběhu času a obnovenou výstavu „Uletělo 800 let a pořád se v Příbrami píše (historie)“ mapující její vývoj od 13. do 19. století. Výstava bude přístupná od 4. do 30. června, a to vždy v pracovní dny. Zároveň příbramský archiv připomene výročí 405 let od staroměstské exekuce 21. června 1621. Jedním z popravených byl majitel panství Nedrahovice Diviš Černín z Chudenic. Ve čtvrtek 4. června v 10.00 a 17.00 se uskuteční přednáška Věry Smolové „Počátky Příbramě“, která návštěvníkům přiblíží vznik a rozvoj města. Místo je třeba rezervovat předem, kapacita sálu činí 50 osob.

Druhý ročník návštěvnické karty

Digitální návštěvnická karta propojující turistické oblasti Berounsko a Brdy a Podbrdsko vstupuje do druhé sezony. Do návštěvnické karty se letos zapojily další místa a služby. Digitální karta funguje prostřednictvím mobilní aplikace. Stačí si ji stáhnout, aktivovat u zapojených partnerů a následně využívat slevy na vstupy, zážitky, gastronomii nebo ubytování. Uživatelé, kteří si kartu aktivovali v loňském roce, mohou slevy využívat automaticky i letos. Podrobnosti jsou na webu navstevnickakarta.cz.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Akce platí při zakoupení nových obrub s vybranými čočkami HDYA. Slevy nelze kombinovat ani sčítat. Více informací poskytnou zaměstnanci Axis Optik. Dioptrické brýle jsou zdravotnickým prostředkem třídy I. Akce platí do odvolání.

VYBER SI SLEUVU 30% NA OBRUBU NEBO SKLA

Axis Optik: Příbram – Pražská 149, Březnice – Rožmitálská 143
www.axis-optik.cz

AXIS OPTIK

Oblékáme Vaše oči

Terasové markýzy

pro okamžitý stín
a vyšší komfort
na terase

Pro více informací
načtěte QR kód

222 590 590

@ alma@alma.cz

alma.cz

alma
Ovládněte světlo.

**Reality
Pintner**
odloženo 20.2.1990

Ryze česká rodinná realitní kancelář
36 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej uzavřeného jihočeského statku s pozemkem
4.636 m² v Mirovících – Ohaří. ENB: G.
Cena: 8,5 mil. Kč

Prodej statku i s rybníkem v jižních Čechách,
Milevsko – Dmýšovice. ENB: G.
Cena: 4,79 mil. Kč

Pronájem dvou kanceláří s kuchyňkou a vlastní
koupelnou pod uzavřením v Příbrami II, v 1. patře,
celkem 68 m², ENB: G.
Cena: 11 tis. Kč/měsíc + služby

Pronájem garáže v Příbrami I – ul. Lílka,
Cena: 1,3 tis. Kč/měsíc

**Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme.
Zavolejte, přijedeme...**

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)

www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

Jaké bude hornické setkání po deseti letech

Po deseti letech se do Příbrami vrací Setkání hornických měst a obcí České republiky. Letos se koná již potřicáté, přičemž tato tradice byla založena v roce 1997 právě v Příbrami. Souběžně se uskuteční 19. Evropský den horníků a hutníků. Město si letos připomíná také 810. výročí první písemné zmínky o Příbrami.

Z hornického setkání před deseti lety v Příbrami.

Foto: František Gahler

Třicáté hornické setkání je letos nejvýznamnější akcí, kterou pořádá město Příbram s Cechem příbramských horníků a hutníků a Hornickým muzeem Příbram. Na následujících stránkách přinášíme kompletní informace o hlavním a doprovodném programu zejména pro víkend 12. až 14. června, přehled dopravních omezení a uzavírek pro období 8. až 14. června a rozhovory se zástupci společností Kovohutě (generální partner akce) a Diamo.

HLAVNÍ PROGRAM

PÁTEK 12. ČERVNA

- 18.00-20.00 Slavnostní zahájení 30. Setkání hornických měst a obcí ČR a 19. Evropského dne horníků a hutníků v Estrádním sále Kulturního domu (jen pro zvané)
- 20.30-21.30 Malá hornická paráda - čepobití (trasa: Kulturní dům, třída Osvobození, nám. 17. listopadu, Politických vězňů, Kladenská, Důl Marie)

náměstí 17. listopadu

- 17.00-18.00 Pokáč
- 19.30-20.30 Lenny
- 21.30-22.30 Mňága a Žďorp

náměstí J. A. Alise

- 17.30-19.00 Idol z lodí

- 20.00-21.30 Jazz Faces
- 22.00-00.00 Malibu

důl Marie

- 19.00-21.00 Dechový hornický orchestr Severočeských dolů
- 21.30-23.30 Bergbau und Hütten Traditionsmusik Arnoldstein

SOBOTA 13. ČERVNA

- 10.00-11.00 Hornická mše na Svaté Hoře
- 11.00-12.30 Velká hornická paráda městem (trasa: Balbínova, Hrabákova, Hornická, Jiráskovy sady, Hailova, kruhová křiž. na nám. T. G. Masaryka, Jiráskovy sady, Lázeňská, Pražská, nám. T. G. Masaryka)
- 12.30-13.30 Slavnostní ceremoniál na nám. T. G. Masaryka
- 15.15 Průvod z Ševčinského dolu k dolu Anna
- 16.00-18.00 Program v areálu dolu Anna (středověká vesnice s ukázkami řemesel a rýžování zlata, slavnostní zpřístupnění výstavy Z historie Příbrami a báňské činnosti v díle Jana Čáky, divadelní vystoupení žáků ZŠ Brezové Hory)
- 18.00-19.00 Vyhlášení cen Český permon v kostele sv. Vojtěcha

náměstí J. A. Alise

- 15.00-16.00 Příbramský Blues Band
- 17.00-18.00 Ginevra
- 19.00-20.30 Michal Prokop Trio
- 21.00-22.00 Vanesa Harbek
- 22.30-00.00 E!E

důl Marie

- 10.00-18.00 Program partnerů akce
- 16.00-17.00 Salinenmusikkapelle Bad Ischl
- 18.00-19.00 Rudarska godba Hrastnik
- 20.00-21.00 Bergbau und Hütten Traditionsmusik Arnoldstein
- 22.00-23.00 Pihalni Orkester Rudnika Mežica

náměstí 17. listopadu

- 18.00-19.00 Vojtaano
- 20.00-22.00 Špejbl's Helprs

Hornické muzeum Příbram

- 9.00-18.00 Program ve všech areálech Hornického muzea

Program státního podniku Diamo

- 10.00-15.00 Den otevřených dveří v Archivu Diamo v Příbrami-Brodu 51 a Čistírně důlních vod Dubenec

DOPROVODNÝ PROGRAM

STŘEDA 10. ČERVNA, PÁTEK 12. ČERVNA

Waldorfská škola

Ve středu 10. června se ve vestibulu Waldorfské školy uskuteční vernisáž fotografií Josefa Krčka, která bude součástí koncertu k jeho 80. narozeninám. Výstava s názvem Příbram - lidé, příroda a krajina představí fotografie zachycující atmosféru regionu i jeho proměny. Výstava bude veřejnosti přístupná až do 26. června vždy od 8.00 do 16.00. V pátek 12. června od 17.00 uvede 12. třída kombinovaného lycea Waldorfské školy Příbram divadelní představení Revizor od Nikolaje Vasiljeviče Gogola.

Kino - promítání Hornictví v Příbrami

V pátek 12. června od 17.00 promítne kino unikátní sbírku dokumentů od roku 1950 o hornictví v Příbrami, které pojednávají o Rudných dolech a Uranových dolech. Délka dokumentu dosahuje 87 minut a vstupné je zdarma.

SOBOTA 13. ČERVNA

Důl Anna - program Hornického muzea

V sobotu 13. června od 16.00 do 18.00 se na dole Anna uskuteční program přibližující historii hornictví a život ve středověké hornické osadě. Návštěvníci se mohou těšit na stylizovanou středověkou hornickou vesnici. Připraveny budou ukázky tradičních řemesel: rýžování zlata, výroba konopných provazů pro důlní činnost, práce hornického kováře a výroba kožených předmětů. Součástí programu budou také ukázky potvrzování dobových listin pomocí pečeti a pergamentu. Program vyvrcholí slavnost-

ním zpřístupněním výstavy „Z historie Příbrami a báňské činnosti v díle Jana Čáky“, která představí významné momenty regionální historie prostřednictvím tvorby tohoto umělce.

Důl Marie - program DDM

Dům dětí a mládeže Příbram připravil program dílniček a aktivit pro děti. Děti se mohou těšit na tvořivé dílny - výrobu z minerálů a kutání ze sádrových odlitků s překvapením. Připraveno bude ražení pečeti a ukázky kovářské práce ve spolupráci s Waldorfskou školou Příbram. Zajímavostí bude „tavič“ - model pece s ukázkou slévání. Pro aktivní děti bude k dispozici překážková dráha a dobrodružná hornická stezka po Březových Horách. Chybět nebudou velkoplošné omalovánky. Součástí programu je také jízda na koních.

Pódiový program na dole Marie

- 10.00 Kouzla skřítků - Divadlo Navětvi
 12.00 Zpíváme všem pro radost - MŠ 28. října
 12.20 Teď a tady - Alternativní mateřská škola
 13.20 Sbor Jiráskáček - ZŠ Jiráskovy sady
 14.00 Trpasličí svatba - MŠ Školní
 14.30 Hornické písně v úpravě Pavla Šmolíka - Vepřekův smíšený sbor pod vedením Pavla Šmolíka a Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra pod vedením Hany Tonzarové

Státní podnik Diamo

Státní podnik zve na akci „Diamo zblízka“, která nabídne pohled do míst, kde se propojuje historie hornictví s moderními technologiemi. Akce nabídne program pro širokou veřejnost i rodiny s dětmi.

Archiv Diamo (šachta č. 15, Příbram-Brod)

Komentované prohlídky (10.00-15.00) prostor archivu (asi 45 minut, trasa není bezbariérová). Virtuální realita s možností vyzkoušet si fárání a prohlídku karvinského Dolu ČSA. Ukázky technologií - drony a 3D skenery využívané při mapování terénu. Promítání filmu „Uranové legendy“ (v 11.00 a 13.00). Minecraft koutek s tematikou těžby uranu. Prezentace techniky a vybavení báňských záchranářů a těžkých strojů. Výstavy historických fotografií dokumentujících proměny těžebních lokalit. Dětská zóna a tematický fotokoutek.

Čištění důlních vod Dubenec

Komentované prohlídky (10.00-15.00) technologického procesu čištění důlních vod (asi 60 minut). Vstup povolen dětem od 10 let, trasa není bezbariérová. Zajištěna bezplatná kyvadlová doprava z Příbrami do obou areálů a zpět (každou hodinu). Jízdní řády budou zveřejněny na webu hornickesetkani.cz. Pro návštěvníky přijíždějící vlastním vozem je k dispozici parkování v místě.

NEDELE 14. ČERVNA

Hutnické muzeum Kovohutí Příbram - exkurze

Jediná dochovaná původní budova hutě (bývalý hutní sklad) byla zrekonstruována do původní podoby. V přízemí se ve 12 místnostech (kobkách) nachází expozice historických zařízení a informační panely o vývoji hutě. První patro slouží po rekonstrukci jako školící středisko. Na venkovní ploše jsou vystaveny rozměrné exponáty, včetně šachtové pece z roku 1860, která byla v provozu až do roku 1997. Vstupy jsou možné v 8.00, 9.00, 10.00 a 11.00, kapacita je omezena na 40 osob na jednu exkurzi.

Hornické pečení chleba na dole Řimbaba

Na dole Řimbaba se uskuteční tradiční Hornické pečení, které nabídne autentický zážitek z pečení v historické peci. Program začne dopoledne roztápěním pece, přičemž samotné pečení drobného pečiva (housky „Řimbabky“, česnekové placky) odstartuje kolem 10.00. Následovat bude pečení chleba - první vsádka přibližně 30 pecnů, po zhruba hodině druhá. V závěru se budou péct sladké speciality - Honzovy buchy (tvarohové, povidlové, makové), skořicové šneky, případně štrůdlů či kořenové bagety. Péct se bude již od nočních hodin, aby si návštěvníci mohli odvézt čerstvý chléb bez dlouhého čekání.

Vyparkování vozů a omezení vjezdu

Hornické slavnosti přinesou omezení v dopravě z důvodu konání průvodů či doprovodného programu. V některých lokalitách bude třeba vyparkovat vozy. Přehled obsahuje ohlášená omezení včetně lokalit a termínů.

OMEZENÍ PARKOVÁNÍ (VYPARKOVÁNÍ)

STÁVAJÍCÍCH PARKOVACÍCH MÍST:

- nádvoří Msgre. Korejse a ulic Majerova a Důl Marie:** 8. června (8.00) - 14. června (23.59)
náměstí T. G. Masaryka: 13. června (10.00-16.00)
náměstí J. A. Alise: 11. června (15.00) - 14. června (23.59)
náměstí 17. listopadu (západ): 11. června (8.00) - 14. června (12.00)
náměstí 17. listopadu (jih): 12. června (15.00-23.59)
parkoviště v ulici Legionářů (pod kulturním domem): 12. června (12.00) - 13. června (12.00)

UZAVÍRKY PRO DOPRAVU:

8. června (8.00) - 14. června (23.59)
nádvoří Msgre. Korejse a ulic Majerova a Důl Marie
 13. června (10.00-16.00)
náměstí T. G. Masaryka
 od křižovatky se silnicí I/66 ke křižovatce se silnicí II/118
 11. června (15.00) - 14. června (23.59)
náměstí J. A. Alise a částí ulice K Dolu Marie
 uzavírka nám. J. A. Alise od křiž. se silnicí I/18 ke křižovatce s ulicí Mariánská; uzavírka ulice K Dolu Marie od křiž. s ulicí Kladenská k uzavírce nám. J. A. Alise

12. června (12.00-18.00)

část ulice Legionářů a Ant. Dvořáka (pod kulturním domem)

uzavírka ulice Legionářů mezi křižovatkami s ulicemi Ant. Dvořáka (včetně křižovatky) a tř. Osvobození, uzavírka ulice Ant. Dvořáka od kulturního domu ke křižovatce s ulicí Legionářů

UZAVÍRKY - PRŮVODY:

Malá hornická paráda

12. června (20.30-22.30)

Trasa průvodu (uzavírky ulic) Antonína Dvořáka - Legionářů - třída Osvobození

Partneři akce

Generální partneři: Kovohutě Příbram, Středočeský kraj

Hlavní partneři: SVZ Centrum, Diamo, Bobcat CZ, CVP Galvanika, Gas Storage CZ, Severočeské doly, Norican Czech, Euro Sitex, Veolia

Partneři: VOZP, Auto-Poly, Steiner & brokers, ZAT, Trox, Tomis CZ, Vyladěný internet, Kooperativa, Pbtisk, MPC System, Primagra, ACS International, 2JCP

Mediální partner: Rádio Blaník

(včetně křižovatky s ul. Edvarda Beneše) - náměstí 17. listopadu - Politických vězňů - Kladenská - K Dolu Marie - nádvoří Msgre. Korejse - Důl Marie. Objížděná trasa není vyznačena.

Velká hornická paráda

13. června (11.30-14.00)

Trasa průvodu (uzavírky ulic) Svatohorská alej - silnice II/118 (ulice Balbínova) - Hrabákova - náměstí Dr. Josefa Theurera - Hornická - Hornické náměstí - Hornická - Střelecká - silnice II/118 (třída kpt. Olesinského, Jiráskovy sady, Hailova) - silnice I/66 (kruhový objezd na nám. T. G. Masaryka) - silnice II/118 (Hailova, Jiráskovy sady) - Lázeňská - Václavské náměstí - Pražská - náměstí T. G. Masaryka. Objížděná trasa bude vedena ulicemi Špitálská, Čs. armády a po silnicích I/16, D4 a II/118.

Průvod z Ševčinského dolu k dolu Anna

13. června (15.00-16.00)

Trasa průvodu (uzavírky ulic) Třemošenská (Pod Kovárnami) - náměstí Hynka Kličky - silnice I/18 (Husova) - U Dolu Anna. Objížděná trasa bude vedena ulicemi Žežická, Karla Kryla, Seifertova, Březnická a Čs. armády.

Linky MHD budou v pátek 12. června a v sobotu 13. června jezdit zdarma.

Kovohutě recyklují nejen olovené autobaterie, řeší také lithium

Z tradiční hutě na zpracování stříbra a olova se během posledních desetiletí stal recyklační podnik, který dnes zpracovává autobaterie, elektroodpad i lithiové články. Kovohutě Příbram letos připomínají 240 let fungování na současném místě a zároveň řeší témata, která určují budoucnost evropského průmyslu – recyklaci, ekologii, bezpečnost práce i hledání nové generace technických odborníků. O proměně firmy, nových technologiích i výzvách dnešní doby jsme hovořili s marketingovým manažerem společnosti Miroslavem Jarolímkem.

Miroslav Jarolimek, marketingový ředitel Kovohutí Příbram

KOVOHUTĚ FUNGUJÍ NA SOUČASNÉM MÍSTĚ 240 LET. JAK SE V POSLEDNÍCH DESÍTKÁCH LET PROMĚNILA ROLE FIRMY OD KLASICKÉHO HUTNÍHO PODNIKU K DNEŠNÍMU ZAMĚŘENÍ NA RECYKLACI A EKOLOGICKÉ ZPRACOVÁNÍ ODPADŮ?

Protože se v průběhu staletí zcela měnily vstupní suroviny - od počátečního zpracování rud po recyklaci odpadů od roku 1972 - zásadně se změnila i technologie výroby. V celé moderní historii stávající hutě pracující na současném místě, se však hlavním zařízením stává šachtová pec. Také postupy zpracování surovin olova a stříbra se v průběhu času zásadně měnily.

V 1. polovině 20. století byla výrazně modernizována a doplňována technologie hutě. Výroba stříbra však již přestává mít hlavní důležitost a stříbrná huť se postupně mění na huť olovenou. Ve výše zmíněném roce 1972 je zastaveno zpracování olovených koncentrátů a rud - výroba olova a stříbra pokračuje recyklací.

Jak je výše naznačeno, Kovohutě Příbram se postupně vyvinuly z výrobního závodu do recyklační hutě. Navazujeme na historii příbramského hutnictví stříbra a olova z roku 1311 (715 let; 21. dubna 1311) a tradice současné hutě na soutoku Litavky a Obecnického potoka od 10. dubna 1786, což je letos, jak zmiňujete, právě 240 let.

MNOHO LIDÍ SI POD NÁZVEM KOVOHUTĚ STÁLE PŘEDSTAVÍ HLAVNĚ OLOVO A AUTOBATERIE. CO VŠECHNO DNES VE SKUTEČNOSTI ZPRACOVÁVÁTE?

V současné době Kovohutě Příbram recyklují olovené odpady, zejména autobaterie, ze kterých vyrábí měkké olovo a olovené slitiny podle specifikací zákazníků, především pro výrobu autobaterií. Dále recyklujeme odpady s obsahem drahých kovů, ze kterých jsou získány převážně stříbrné slitky s dílčím obsahem zlata, platiny a palladia. Z recyklovatelného elektroodpadu a světelných zdrojů jsou vytrženy plasty, sklo a různé kovové frakce pro další zpracování. Nově se rozdužují také lithiové baterie. Dále se společnost zabývá výrobou produktů s obsahem olova a cínu (divize Produkty) - pájek, slitin na bázi olova a cínu, plechů, stínění, závaží i vzduchovkového střeliva (diabolky, broky). Na vrátnici Kovohutí každý den od 6.00 do 20.00 vykupujeme od občanů olovené baterie a stejně tak funguje i sběrné místo elektroodpadu.

RECYKLACE NEJEN BATERIÍ A ELEKTROODPADU JE DNES VELKÉ TÉMA. JAK SE V SOULADU S TÍMTO VÝVOJEM MĚNÍ CELÝ VÁŠ PRŮMYSL?

Olovené baterie hlavně z automobilů recyklujeme od druhé poloviny 20. století. Recyklace elektroodpadu se v Kovohutích Příbram vyvinula ze zpracování odpadů s obsahem drahých kovů konkrétně přes Projekt Elektroodpad do samostatné divize Elektroodpad v roce 2005 (společná divize Drahé kovy a elektroodpad je pak od loňského roku 2025). Dále také zpracováváme alkalické baterie a novou aktivitou je rozdužování lithiových baterií (hlavně z automobilů) v rámci Úseku Lithium. Dnes jsme připraveni recyklovat olovené i lithiové autobaterie, odpady s obsahem drahých kovů a elektroodpad včetně světelných zařízení. V rámci automobilového průmyslu prodává své výrobky také naše divize Produkty.

ČÍM SE ODLIŠUJE RECYKLACE OLOVENÝCH A LITHIOVÝCH BATERIÍ?

Recyklační kolečko olovených baterií začíná zpětným odběrem či nákupem olovených odpadů (zejména autobaterií), separací, zpracováním na šachtové peci (či krátkých bubnových pecích) do formy surového olova a pokračuje výrobou čistého olova či slitin podle požadavků zákazníků v rafinaci.

Úsek Lithium se zabývá vývojem postupů a technologií pro recyklaci li-ion baterií, získáváním black mass (tj. aktivní hmoty z li-ion baterií) a získáváním nadsítného podílu, tedy

směsi plastů, mědi a hliníku. V rámci dílčího projektu Libat probíhá výzkum zpracování, který má sloužit jako návrh na doplnění pilotní linky dalším zařízením, úprava a optimalizace složení black mass a právě výzkum zpracování nadsítného podílu. Prostřednictvím dalšího projektu Lithium probíhá výběr technologie pro zpracování li-ion baterií s kapacitou 10 tisíc tun ročně a vyhodnocování technologických linek.

KOVOHUTĚ JSOU VÝZNAMNÝM ZAMĚSTNAVATELEM V REGIONU. JAK SLOŽITÉ JE DNES NAJÍT KVALIFIKOVANÉ LIDI PRO HUTNÍ A RECYKLAČNÍ PRŮMYSLY?

V regionu patříme dlouhodobě mezi významné zaměstnavatele a otázka lidí je pro nás naprosto klíčová. Dnes obecně ubývá technicky zaměřených uchazečů a zároveň se proměňují požadavky na pracovní pozice. Velkým tématem je také generační obměna. Usilujeme o to, aby se zkušenosti dlouholetých zaměstnanců přirozeně předávaly mladším kolegům a aby se podařilo zachovat odborné know-how, které je pro naši hutní výrobu velmi důležité. Proto se nesoustředíme pouze na samotný nábor, ale také na kvalitní adaptaci nových zaměstnanců, stabilitu pracovních týmů a dlouhodobou spolupráci. Nábor dělnických profesí dnes probíhá bez výrazných výkyvů, přesto evidujeme nižší přírůstek uchazečů než v minulých letech. Spolupráci s personálními agenturami využíváme spíše doplňkově.

Dlouhodobě spolupracujeme se školami, například s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Vysokou školou báňskou - Technickou univerzitou Ostrava nebo se zdejší Střední průmyslovou školou a vyšší odbornou školou. Určitou komplikací však je, že dnes již prakticky neexistují tradiční hutnické obory v podobě, jak byly známé v minulosti. O to větší důraz klademe na vlastní zaškolení a rozvoj zaměstnanců přímo v naší firmě.

Velkou prioritou pro nás zůstává zdraví a bezpečnost zaměstnanců. Dlouhodobě se věnujeme modernizaci pracovního prostředí a také programům zaměřeným na ochranu zdraví, včetně systematického snižování obsahu olova v krvi zaměstnanců (plumbémie).

PRŮMYSLOVÉ PODNIKY ČELÍ VELKÉMU TLAKU V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ I BEZPEČNOSTI PRÁCE. CO JE NEJVĚTŠÍ VÝZVA Z VAŠEHO POHLEDU?

Přes 25 let máme certifikované systémy řízení kvality, ekologie a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. K těmto systémům v posledních letech přibýly audit hospodaření s energiemi a nakládání s vodami. Mimo to je pro

nás velkou výzvou řešení obsahu olova v krvi zaměstnanců a udržitelnost našeho podnikání, zejména snižování uhlíkové stopy naší společnosti.

Musíme se přizpůsobit stále větším nárokům ze strany nové odpadové legislativy, požadavkům novelizovaného zákona o ovzduší

a vodách. Dále přísnější klasifikaci a omezením pro řadu našich produktů ze strany chemické legislativy a striktnějším nárokům na zmáhání případných ekologických havárií. V neposlední řadě se snažíme sanovat zbývající ekologické zátěže, které vznikly na našich pozemcích činností podniku před privatizací.

Víme, že nás čeká celá řada nefinančních reportingu v oblasti environmentálního řízení podniku. Věříme, že letošní rok bude bodem zvratu v podobě revidujících balíčků v rámci EU, které umožní nejen našemu podniku, ale celému průmyslu opět o něco lépe dýchat a zůstat konkurenceschopným na všech frontách.

Chceme se podílet na dodávce kameniva pro obchvat. Radiační zátěž naprosto nehrozí

Od ukončení těžby uranu na Příbramsku uplynulo už 35 let. Státní podnik Diamo mezitím zasypal většinu důlních děl, odstranil nepotřebné objekty a pokračuje v rekultivaci krajiny i čištění důlních vod. Co všechno se už podařilo a jaké práce ještě zbývají dokončit? O současnosti i budoucnosti sanací v regionu mluví ředitel příbramského odštěpného závodu Šimon Mrázek.

LETOS SI PŘÍBRAM PŘIPOMÍNÁ HORNICKOU TRADICI I V RÁMCÍ VELKÉHO SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚST. JAK BYSTE POPSAL SOUČASNOU ROLI STÁTNÍHO PODNIKU DIAMO V REGIONU, KTERÝ BYL HISTORICKY SPOJENÝ S TĚŽBOU URANU?

Náš podnik zde má už dlouholetou tradici. Jen málokdo nebyl v minulosti nějakým způsobem propojen s uranovou těžbou nebo následnými službami. Proto známe historii regionu a souvislosti, které využíváme při své práci. Nejen na Příbramsku, ale v celé České republice zajišťujeme pro stát zahlazování následků průmyslové činnosti včetně opětovného využití surovin. V současné době pro nás pracuje téměř tři tisíce zaměstnanců po celé České republice, z toho téměř osm set patří pod odštěpný závod Příbram.

KTERÉ KONKRÉTNÍ ČINNOSTI NA PŘÍBRAMSKU PROVÁDÍTE?

Řešíme hlavně problémy vzniklé v souvislosti s těžbou uranu. Zahlazujeme následky hornické činnosti, likvidujeme nevyužívané objekty a revitalizujeme krajinu. Nepřetržitě provádíme baňsko-technický monitoring opuštěných důlních děl, monitoring vybraných složek životního prostředí ve všech problémových lokalitách. Velkým tématem je pro nás sledování režimu důlních vod a jejich čištění. Na základě žádosti také vydáváme vyjádření k poddolovaným územím a ochraně ložisek.

OD UKONČENÍ TĚŽBY NA PŘÍBRAMSKU UPLYNULO 35 LET. CO VŠECHNO SE OD TĚ DOBY PODAŘILO Z PŮHELDU SANACÍ A ZAHLAZOVÁNÍ NÁSLEDKŮ TĚŽBY?

Zlikvidovali jsme většinu hlavních důlních děl, které jsme bezpečně zasypali a technicky zajistili. Současně jsme nastavili jednotný režim čištění důlních vod z celého ložiska, což představuje klíčový krok k dlouhodobé ochraně životního prostředí. Významnou součástí naší práce byla také likvidace většiny nepotřebných objektů v areálech spravovaných státním podnikem Diamo. Tím se podařilo odstranit řadu

nevyužívaných a potenciálně rizikových staveb a připravit území pro další možné využití. Rád bych také zmínil využití surovin. Jak mohou obyvatelé v okolí Příbrami pozorovat, těží se taky materiál z odvalů vzniklých po těžbě uranu. Jedná se o kvalitní kamenivo, které se využívá nejčastěji při stavbě liniových komunikací, protože v současné době již není stavebního materiálu nazbyt. Provádíme samozřejmě důsledné kontroly radiace.

A CO JEŠTĚ ZBÝVÁ DOKONČIT?

Zbývá dotěžit a následně zrehabilitovat některé odvaly, aby mohlo být toto území připraveno pro další využití místními samosprávami. Současně je stále potřeba dokončit likvidaci některých nepotřebných objektů ve spravovaných areálech, které dosud nebyly odstraněny.

V SOUVISLOSTI SE ZMĚNOU TĚŽBOU KAMENIVA Z ODVALŮ A JEHO VYUŽITÍ PRO ČÁST DÁLNIČE D4 NEBO PŘÍBRAMSKÝ OBCHVAT SE ČÁST VEŘEJNOSTI OBÁVÁ RADIAČNÍ ZÁTĚŽE. HROZÍ ZDE NĚJAKÉ NEBEZPEČÍ?

Naprosto nehrozí. Úroveň radiace sledujeme sami u všech našich projektů a zároveň jsme velmi přísně kontrolováni nezávislými organizacemi jako například Státním úřadem pro jadernou bezpečnost.

ZMĚNIL SE PŘÍSTUP K SANACÍM ZA POSLEDNÍ DEKÁDY?

Ano - a poměrně zásadně. Vývoj přístupů k sanacím za poslední desítky let je dobře patrný jak v legislativě a metodikách, tak v samotných technologiích i cílech projektů. Sanace se posunuly od „technického odklizení znečištění“ k řízenému, rizikově orientovanému a udržitelnému procesu, který zohledňuje zájmy lokality.

ČEKÁJÍ PODNIK NA PŘÍBRAMSKU NĚJAKÉ VÝRAZNÉ PROJEKTY NEBO NOVINKY?

Předpokládá se, že Diamo bude jedním z partnerů pro dodávky kameniva na stavbu jihovýchodního obchvatu Příbrami, což představuje

Šimon Mrázek, ředitel příbramského odštěpného závodu Diamo

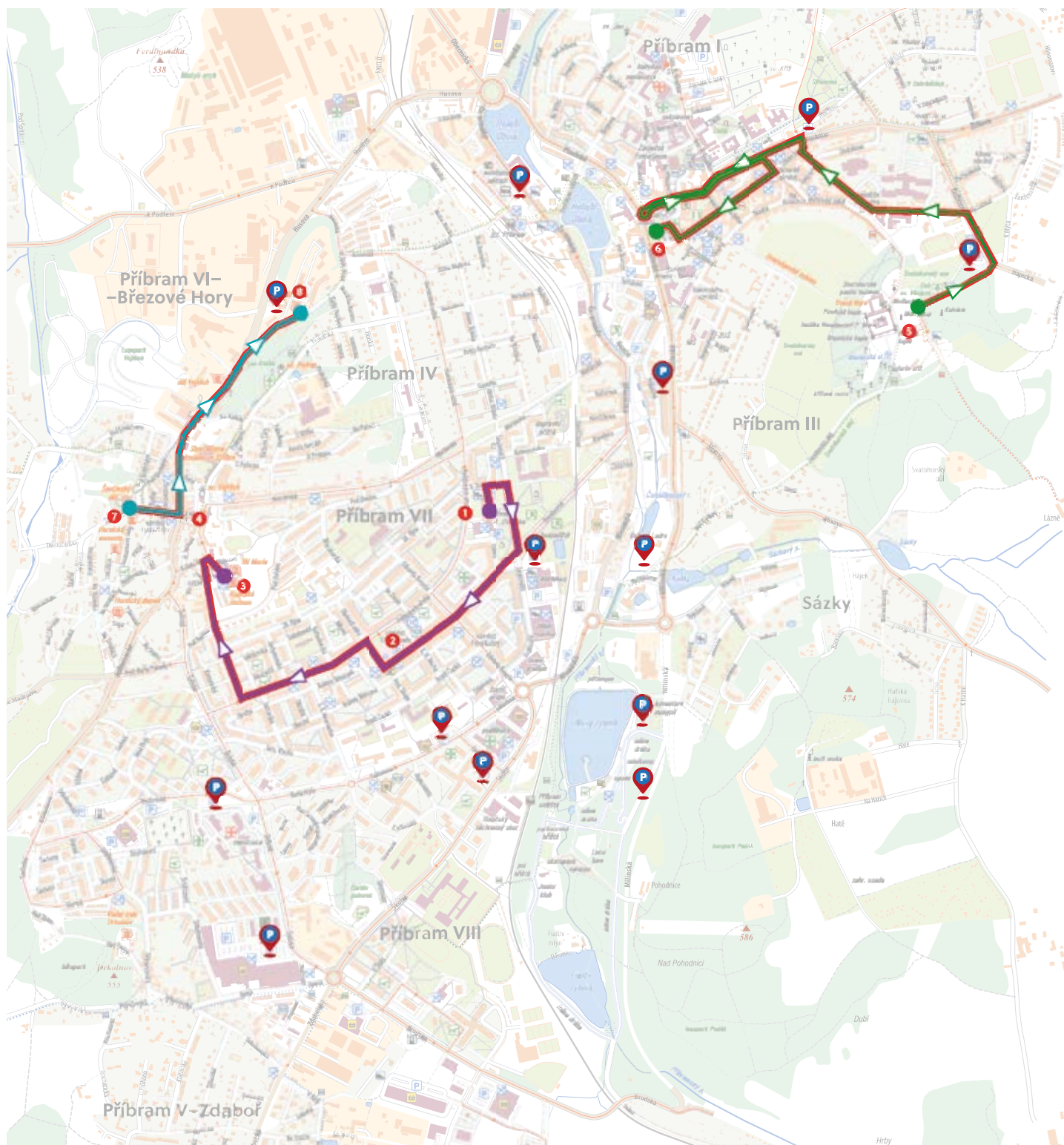
projekt s regionálním dopadem. Zároveň se připravuje nový projekt technologické linky na zpracování kameniva na odvalu číslo 19.

KDYŽ SE PODÍVÁTE DÁL DO BUDOUCNOSTI – EXISTUJE MOMENT, KDY BUDE MOŽNÉ ŘÍCT, ŽE JE PRÁCE NA PŘÍBRAMSKU DEFINITIVNĚ HOTOVÁ?

Činnosti související s těžbou uranu na Příbramsku probíhaly po dlouhou dobu a nejméně po stejné dlouhou dobu bude nutné zásahy do krajiny odstraňovat. S tím souvisí také čištění a případné využití důlních vod, což je aktuální především v posledních suchých letech. Naše práce většinou není příliš na očích, ale její výsledky budou moci užívat celé další generace.

■ Rubriku připravil: Stanislav D. Břeň

Uzavřené komunikace

Malá hornická paráda
12. června 20.30–21.30

Divadlo A. Dvořáka – Osvozené
– náměstí 17. listopadu – Politických vězňů
– Kladenská – Důl Marie

Velká hornická paráda
13. června 11.00–12.30

Svatá Hora – Balbínova – Hrabákova – Hornická
– Jiráskovy sady – náměstí T. G. Masaryka
– Lázeňská – Pražská – náměstí T. G. Masaryka

Trasa průvodu k Dolu Anna

13. června 15.15–15.45

Ševčinský důl – náměstí Hynka Kličky
– Husova – Důl Anna

Parkoviště

Místa programu:

1. Kulturní dům
2. nám. 17. listopadu
3. Důl Marie
4. nám. J. A. Alise

5. Svata Hora
6. nám. T. G. Masaryka
7. Ševčinský důl
8. Důl Anna

Stovky studentů a dobrovolníků se zapojily do obnovy Svatohorských sadů

Ve Svatohorských sadech v Příbrami se uskutečnil čtvrtý ročník Bobcat Biodiverzitního dne, který propojil místní školy, dobrovolníky, neziskové organizace a město. Akci uspořádala společnost Doosan Bobcat u příležitosti mezinárodního Dne Země. Zapojilo se do ní více než 500 účastníků, z toho přes 450 žáků z osmi základních a dvou středních škol z Příbramska.

Do akce se zapojilo více než 450 žáků z příbramských škol.

Foto: Matouš Michalko

Během Biodiverzitního dne se účastníci podíleli na konkrétních pracích přímo v sadech. Společně vysadili 20 nových stromů, odstranili staré pařezy a náletové dřeviny, sbírali větve, uklízeli nepořádek a sekali travnaté plochy.

Akce se zúčastnili zástupci organizací Člověk v tísni, Sázíme stromy a Asociace místních potravinových iniciativ. Přítomni byli také představitelé města a regionu, mj. Petr Štěpánek,

senátor za místní obvod a starosta obce Petrovice, Jindřiška Romba, radní Středočeského kraje pro životní prostředí, Markéta Škodová, předsedkyně výboru pro regionální rozvoj Středočeského kraje a zastupitelka města Příbram, a příbramský místostarosta Vladimír Karpíšek a Miroslav Peterka.

„Svatohorské sady jsou pro Příbram mimořádně cenným místem a mám radost, že se do jejich obnovy zapojují stovky mladých lidí z našich

škol. Nejde jen o jeden den práce, ale o dlouhodobý vztah k místu, kde žijí. Spojení města, škol, neziskových organizací a firmy, která v regionu působí, má konkrétní a viditelný přínos pro celé město,“ řekl Miroslav Peterka.

Gary Hornbacher, prezident firmy Doosan Bobcat EMEA, uvedl: „Naši zaměstnanci i jejich rodiny tu žijí, a proto je pro nás přirozené podporovat projekty, které mají skutečný a dlouhodobý dopad na okolí. Bobcat Biodiverzitní den je ukázkou toho, jak může propojení moderní techniky, vzdělávání a dobrovolnictví přinášet konkrétní výsledky a přispívat k ochraně krajiny pro další generace.“ Za firmu se akce účastnilo více než 45 zaměstnanců.

V sadech se používala kompaktní rypadla Bobcat E50z a E60z, pásový nakladač Bobcat T590, teleskopický manipulátor a kompaktní traktor Bobcat CT1025, který byl v průběhu akce předán spolku Svatohorské sady Příbram pro další péči o tento historický areál. Program měl i svou krátkou vzdělávací část. Studenti se vystřídali na stanovištích zaměřených na biodiverzitu v ovocných sadech a absolvovali úvodní seznámení s používanou technikou.

■ Stanislav D. Břeň

Nový povrch na příjezdové cestě ke Svaté Hoře

Rekonstrukce příjezdové cesty ke Svaté Hoře je dokončena – povrch komunikace v ulici Svatohorská alej ve směru od Balbínovy ulice je nově z dlažebních kostek.

Práce na opravě komunikace v ulici Svatohorská alej byly zahájeny 24. března s tím, že termín dokončení byl naplánován na konec května. Asfaltový povrch byl odstraněn a nově je komunikace udělána z dlažebních kostek. Práce byly dokončeny s předstihem a od 7. května je Svatá Hora opět obsluhována linkami MHD.

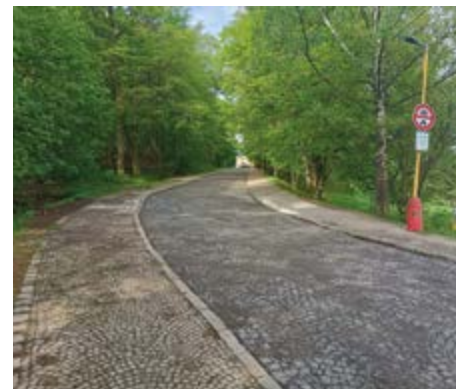
„Práce na obnově povrchů probíhaly rychleji, než byl původní předpoklad, nyní je vše hotovo a občané mohou opět při cestě na Svatou Horu využívat autobusové spoje. Nový povrch mnohem lépe vystihuje historickou hodnotu tohoto místa,“ řekl 1. místostarosta Vladimír Karpíšek.

Okolí Svaté Hory se v posledních letech proměnilo, byly zde instalovány nové lavičky, upraveno prostranství před kavárnou, instalováno

osvětlení ve směru od Mixovy ulice a nyní je hotova i příjezdová cesta od Balbínovy ulice. Neupravena zůstává cesta u podloubí. „Často se setkávám s dotazy, kdy tuto cestu opravíme. Bohužel tento úsek není v majetku města, proto nemůžeme provést potřebné opravy,“ dodal místostarosta.

Rekonstrukci provedla společnost Strabag SIS, která zakázku vysoutěžila za nabídkovou cenu 4 685 541 korun včetně DPH.

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Asfalt nahradily dlažební kostky. Foto: Eva Švehlová

Bez hornictví a hutnictví by Příbram byla nevýznamné městečko

Emil Kuchař je perkmistrem Cechu příbramských horníků a hutníků, který se podílí na přípravě červnového 30. Setkání hornických města a obcí ČR a zároveň 19. Evropského dne horníků a hutníků. Cech je jedním z příbramských spolků, které se snaží udržet tradice odvětví, spojené nejen s hospodářským rozmachem města.

ROZHOVOR DĚLÁME V HORNICKÉ HOSPŮDCE NA VRŠÍČKU. STÁLE CECH DODRŽUJE A PRAKTIKUJE PIVNÍ ZÁKON?

Samozřejmě. Pivním zákonem se řídí i Skok přes kůži. Zrovna včera jsem se z jednoho, vysoškolského, vrátil z Bruntálu.

LETOS SE V PŘÍBRAMI USKUTEČNÍ 30. SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚSTA A OBCÍ ČR A 19. EVROPSKÝ DEN HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ. CO PRO VÁS JAKO PERKMISTRA CECHU PŘÍBRAMSKÝCH HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ TATO UDÁLOST ZNAMENÁ?

Jde o poměrně novou tradici, která vznikla v roce 1996. Tehdy jsme jako poměrně nový spolek a hlavně jako svobodní lidé vyjeli poprvé za hranice na velké setkání německých hornických měst ve Schneebergu. První setkání bylo neuvěřitelné. Němci jsou v uniformách hodně barevní, my jsme v těch černých kytlích více ušedlí. Mají historizující, středověké hutnické a havířské uniformy, které se dělí i podle různých profesí a oblastí. Je to nádherná podívaná. Už cestou zpátky, v té době byl perkmistrem Miroslav Štastný, jsme si řekli, že něco takového bychom dokázali uspořádat i v Čechách. Následující rok zde bylo první setkání. Akce se uchytila, v té době nás také velmi podporovaly Rudné doly, a přišel další ročník v Krásně. Hlásila se další města a vznikla tradice, že vždy po deseti letech se setkání pořádá v Příbrami. Začalo prvním, pokračovalo desátým a dvacátým, kdy jsem převzal funkci perkmistra.

ČERPALI JSTE INSPIRACI V NĚMECKU. DALO SE NAVAZOVAT I NA OBDOBŇ AKCE, KTERÉ SE TU USKUTEČNOVALY ZA SOCIALISMU, JAKO HORNICKÉ DNĚ?

Myšlím, že by to bylo možné, ale neměli jsme zájem. Při vzniku těchto svátků, ať už Hornických dnů, MDŽ nebo oslav Prvního máje byla dobrá myšlenka. Ta se ale rychle zpolitizovala a ztratila na přitažlivosti, alespoň pro významnou část populace. Nyní ale dochází k obnově některých z uvedených svátků a my například už několik let jezdíme do Sokolova na Den horníků podpořit hornický průvod našich kamarádů. Jako v řadě jiných profesí lidé ke svému řemeslu pilnuli. I když horničina byla vždy těžká a nebezpečná dřina, havířům dávala obživu a často by ji za jinou nevyměnili. A protože člověk je tvor společenský, nutí ho tato vlastnost, aby se sdružoval. Tak v průběhu staletí vznikala nejrůznější společenství. Řemeslná, politická, náboženská. Jedním ze způsobů jejich prezentace byla všelijaká setkání spojená s průvody, přehlídkami či procesími. Vyjadřovali tím svůj význam, názor, vážnost. Byla to samo-

zřejmě a nepřehlédnutelná součást života společnosti. Hornictví a hutnictví přinášelo panovníkovi prospěch a on na oplátku nešetřil privilegii. Tam někde se zrodila tradice hornických slavností a průvodů. Dodnes se na těchto akcích se „svými“ rádi potkáváme. A že jich během roku je! V nejbližší době se uskuteční 18. setkání báňských měst a obcí Slovenska, 23. rakouský den horníků a hutníků v Leobenu a velká hornická paráda ve Freibergu. A k tomu samozřejmě naše setkání v Příbrami.

LZE V PRŮVODECH, KTERÉ LIDÉ UVIDÍ BĚHEM ČERVNOVÝCH SLAVNOSTÍ, ROZLIŠIT, KDO JSOU HORNÍCI A KDO HUTNÍCI NEBO Z JAKÝCH JSOU KRAJŮ?

Určitě, prostřednictvím praporů a uniforem. Všichni, kteří se chtějí zúčastnit třech avizovaných průvodů, zaslali předem počet účastníků. Mají stanovené konkrétní místo v průvodu, dostanou svého „cedulonošiče“. Přijedou české i zahraniční spolky - Poláci, Maďaři, Slováci, Slovinci, Němci a Rakušané.

KOLIK LIDÍ OČEKÁVÁTE?

Bergparáda, tedy sobotní Velká hornická paráda, bude čítat až 1300 účastníků. V pátek večer půjde od Kulturního domu na Březové Hory čepobití, kde je přihlášeno 800 lidí. Budou připraveny tři velké stany, aby nás nezaskočilo počasí a měli jsme připravenou i mokrou variantu akce.

TĚŽBA URANU SKONČILA PŘED 35 LETY, OLOVA A STŘÍBRA PŘED 50 LETY, BYL TU I ŽELEZNORUDNÝ REVÍR. JAK SE DAŘÍ UDRŽET POVĚDOMÍ O HORNICTVÍ A JEHO TRADICE DESÍTKY LET OD UKONČENÍ TĚŽEBNÍ ČINNOSTI?

Těžko. Ve své době patřil Horní závod k největším zaměstnavatelům v regionu. Vydolovala se ruda, zpracovala na úpravnu a v hutě se vytavila. Až v roce 1951 se zdejší Kovohutě osamostatnily. Po roce 1946, kdy se začalo s těžbou uranu, byly v popředí zájmu Uranové doly. Nadstandardní platové podmínky přitáhly nové pracovníky, i proto mělo zdejší hornictví nadále určitou váhu. Samozřejmě řadu z těchto lidí zajímal hlavně výdělek. Ani nevěděli, že tu paralelně fungují Rudné doly. Ty byly chudší, ale měly delší a krásnější historii. Nebylo zde takové to tvrdé šturmování. Což neznamená, že nedocházelo ke smrtelným úrazům a lidé nedělali těžkou práci, naopak. Ale mohu dát příklad, v čem byly jiné. Ještě za císaře pána a v době krize dvacátých let dokázaly pořád zaměstnat děti zemřelých horníků po důlní katastrofě v roce 1892. O práci byla nouze a nikoho nebrali, ale jestliže se jednalo o sirotka po zdušeném horníkovi, tak práci získal. A to já považuji za lidštější přístup té komunity.

Emil Kuchař, Cech příbramských horníků a hutníků

NA PŘELOMU 19. A 20. STOLETÍ ALE HORNICTVÍ UŽ UPADALO...

Po březohorské katastrofě spadlo během deseti, dvaceti let hornictví na polovinu i co do počtu zaměstnanců. Stříbro se totiž laciněji těžilo jinde. Ani dnes doba hornictví nepřeje. Doly se zavřely, i když se hornictví významně podepsalo na historii a prosperitě řady měst a obcí jak v Čechách, tak v celé Evropě. Je konfrontováno s názory ekologů a nejsem si jist, zda úplně šťastně. Hornictví z již uvedených důvodů podporoval panovník. Dnes je na okraji zájmu. Přesto jsem přesvědčen, že ještě není všem dnům konec. Například polovina povrchových lomů na kámen - na šterk na stavby a do silnic - je za svým zenitem.

O ZNOVUOTEVŘENÍ A REZERVÁCH SE ZATÍM JEN DISKUTUJE.

Všichni chápou, že je to velice třeba, ale ne u nás za humny. To se pak sepisují petice. Je to stejné jako se silnicemi. Chceme jezdit po dálnicích, ale ne kolem našeho domova. Současná situace ukazuje, jak pravdivé je přísloví „Co je doma, to se počítá“. Ať dovážíme komodity z jakékoli světové strany, jsme vždy závislí. A i naši přátelé a spojenci dokážou provádět kousky, ze kterých jde hlava kolem. Platilo a platí, že košile je bližší než kabát. A v takové chvíli, ať už z rozumu, či nutnosti, si tím více musíme vážit čehokoli, co dokážeme získat z vlastních zdrojů. Současné moderní technologie nelze srovnávat se stavem před 40 lety. Procesy jsou mnohem šetrnější.

Emil Kuchař

Perkmistrem Cechu příbramských horníků a hutníků je od roku 2016. Vystudoval Gymnázium Dobříš a Střední školu sociálně-právní Praha. V letech 1980 až 2001 pracoval na Podnikovém ředitelství Rudných dolů. V období 2001-2020 působil jako OSVČ.

HORNICTVÍ A HUTNICTVÍ FORMOVALO MĚSTO PO STALETÍ, MINIMÁLNĚ 250 LET SVĚ NEJSILNĚJŠÍ ÉRY. JAK TENTO VÝVOJ PODLE VÁS OVLIVNIL PŘÍBRAM?

Je třeba říci, že bez hornictví a hutnictví, které zde po dlouhou dobu živilo obrovské množství lidí, by Příbram byla pravděpodobně poměrně nevýznamným městem s mnohem menším počtem obyvatel. Rozvoj města se promítl i do průmyslu. Vznikaly podniky navázané na hornickou výrobu, například továrna na drátěná lana. Bez tohoto zázemí by byl rozsah průmyslu výrazně menší a město by se spíše rozvíjelo jako zemědělsko-průmyslové centrum s širším zázemím okolních obcí.

Na konci 19. století pracovalo v dolech přibližně pět tisíc lidí, což mělo zásadní vliv na demografii i podobu města. Příbram si díky silnému zastoupení škol vysloužila označení Podbrdské Athény. Vysoká škola baňská vychovala několik generací vysoce kvalifikovaných odborníků, kteří nacházeli uplatnění po celé Evropě. Druhá významná vlna rozvoje přišla s těžbou uranu, která opět přilákala nové obyvatele a přinesla další investice. Vybudovala se řada staveb, které město využívá dodnes - kulturní dům, plavecký bazén nebo zimní stadion. V souvislosti s uranovým průmyslem ale nemůžeme opomenout další historické souvislosti, například využití práce politických vězňů na Vojně a Bytízu. Někteří z těch lidí zůstali po propuštění pracovat v regionu, ať už patřili k politickým vězňům nebo lumpům.

JSTE V KONTAKTU S HORNICKÝMI SPOLKY V ZAHRANIČÍ. JAK VNÍMAJÍ SVOU HISTORII V NĚMECKU, POLSKU NEBO MAĎARSKU V POROVNÁNÍ S NÁMI?

Z obecného pohledu je situace velmi podobná. Většina těchto měst vyrostla právě na hornictví a některá se k této tradici hrdě hlásí i dnes. Příbram si v tomto ohledu vede velmi dobře. Při mezinárodních setkáních má dlouhodobě pozitivní ohlas. Velkou roli hraje také přístup současného vedení města, které tyto aktivity podporuje. Ne všude je podpora stejná. Existují i případy, kdy bylo setkání domluveno, ale po změně vedení města zrušeno. To následně znamenalo nutnost rychle hledat náhradní řešení, což je organizačně velmi náročné, zvláště u velkých akcí. Zásadní je otázka ubytovacích kapacit, protože účastníci bývají rozmístěni v širokém okolí. V současnosti se však daří plánovat setkání s větším předstihem a obvykle jsou k dispozici pořadatelská města na několik let dopředu.

Hornické spolky jsou také propojeny ve Sdružení českých hornických měst a obcí. Na jaře

se koná hornické konzilium, kde se mimo jiné projednávají nominace na cenu Český permon. Tato cena udělovaná každoročně Sdružením hornických a hutnických spolků ČR má pět kategorií. Hornický folklor, záchrana technických památek, počin roku a ocenění za celoživotní dílo. Pátou, mimořádnou kategorií uděluje město, kde se v daném roce setkání pořádá. Na podzim se pak zástupci spolků setkávají ve městě, které bude hostit další ročník setkání a prezentuje postup příprav. Nelze také zapomenout na členství ve Sdružení evropských hornických a hutnických spolků. Pavel David z našeho Cechu zde za české sdružení zastává funkci viceprezidenta.

ZMĚNIL JSTE POČET 1300 ÚČASTNÍKŮ V PRŮVODU. MÁTE PŘEDSTAVU, KOLIK NÁVŠTĚVNÍKŮ BY MOHLO DORAZIT CELKEM?

To se dá odhadnout jen obtížně. Rádi bychom oslovili alespoň lidi z celého okresu. Probíhá poměrně výrazná propagační kampaň. Přípravy má na starosti především Městské kulturní centrum v čele s Vlastou Ševrem, pracují na tom dost intenzivně. Velkou roli samozřejmě sehráje počasí. Lidé jsou na podobné akce zvědaví a rádi přijedou, ale rozhodující často bývá, jaká je předpověď. Pokud vyjde počasí, očekáváme pěknou účast, v opačném případě dorazí jen ti nejněvčetnější.

Příbram je na akci dobře připravená. Hlavní část hornického programu se odehraje na Březových Horách, konkrétně na dole Marie a na náměstí J. A. Alise. Zároveň poběží doprovodný program i pro širší veřejnost, včetně koncertů populární hudby. Ty se uskuteční také na náměstí 17. listopadu, takže návštěvníci budou mít z čeho vybírat. Součástí doprovodného programu budou také kulturní akce. V úvodu setkání v pátek 12. června jsou v plánu projekce tematických filmů v kině, které budou veřejně přístupné.

Rudné doly byly chudší, ale měly delší a krásnější historii než uranové.

KDE SE BUDE KONAT DALŠÍ ROČNÍK?

Pokud bychom se drželi tradice návratu po deseti letech a budeme tu my nebo naši následovníci, mohlo by se čtyřicáté setkání opět uskutečnit v Příbrami. Co se týče příštího roku, k pořadatelskému přihlásil Trutnov. Setkání českých hornických a hutnických měst se koná každoročně, zatímco evropské setkání nemá pevný interval a závisí na tom, kdo se ujme pořadatelské funkce. Poslední se konalo před několika lety v rakouském Bad Ischlu, v minulosti hostila setkání také města v Maďarsku, Německu nebo na Slovensku.

PŘIPOMÍNÁJÍ SETKÁNÍ I NĚJAKÉ PUBLIKAČNÍ AKTIVITY?

Součástí tradice je i vydávání publikací. Už v minulosti vznikly almanachy, které mapovaly jednotlivá období - od prvního do desátého setkání, následně od desátého do dvacátého. Nyní se připravuje další, který shrne období od dvacátého do třicátého setkání. Obsahuje přehled pořadatelských měst, ocenění Český permon i obrazovou dokumentaci jednotlivých ročníků. Jde o ucelený pohled na vývoj celé tradice.

V PŘÍBRAMI SE O ODKAZ HORNICTVÍ A HUTNICTVÍ STARAJÍ ČTYŘI SPOLKY VČETNĚ TOHO VAŠEHO. CO SPADÁ DO VAŠÍ KOMPETENCE?

Každý z příbramských spolků má své vlastní zaměření. Náš Cech se každoročně stará o připomínku Březohorské důlní katastrofy. Organizačně se podílíme na přípravách Prokopské pouti, ve spolupráci s příbramskou průmyslovou školou pořádáme Skok přes kůži. Na začátku každého roku organizujeme hornický ples. Historicky se těmito činnostmi hlásíme k odkazu tradic spolků, které působily na Baňské akademii. V tomto prostředí také vznikl Pivní zákon, který jste zmínil na začátku našeho povídání. Také se snažíme vyhledávat hornické zvyky a písně. Novodobý Skok přes kůži v Příbrami vznikl v rámci symposia Hornická Příbram. Dnes akci organizujeme jako spolek, mimo jiné i díky podpoře města. Nemíto finančně nenáročná záležitost - náklady se pohybují kolem šedesáti tisíc korun. Přesto se jí daří udržet zejména díky zájmu studentů místní průmyslové školy a pochopení jejího vedení. Dokud zájem potrvá, má smysl v těchto tradicích pokračovat.

JSUO VŠICHNI ČLENOVÉ BÝVALÍ HORNÍCI NEBO HUTNÍCI?

Občas se na to někdo ptá. Při pouhém nahlédnutí do stanov našeho spolku musí být každému zřejmé, že o příslušnosti k hornickému povolání zde není ani zmínka. A upřímně, takové otázky mi připadají stejně nepatřičné, jako kdyby se tazatelé pídili po tom, zda členové různých vojenských historických spolků byli někdy vojáky, nebo zda zažili první či druhou světovou válku.

CECH BYL ZALOŽEN V ROCE 1993. DAŘÍ SE ZÍSKÁVAT NOVÉ ČLENY?

Podobně jako jinde v Evropě i u nás narážíme na postupný úbytek členů. Přesto se daří zapojovat mladší generaci - osobně mám v cechu dvě z svých tří dětí. O nové členy máme stále zájem a rádi mezi sebou přivítáme kohokoli, kdo má vztah k našemu městu. Scházíme se pravidelně každý měsíc v hospodě Na Vršíčku. Není podmínkou být horníkem, důležité je spíše sdílet zájem o historii a tradice. Jsme dohledatelní na internetu jako Cech příbramských horníků a hutníků. Jak již bylo řečeno, v Příbrami funguje více spolků s podobným zaměřením a vlastní náplní. Cech příbramských hutníků - olovářů, jehož členy jsou převážně zaměstnanci hutě, se schází méně často, ale organizuje i tematické výjezdy. Dá se říci, že pravidelnost našeho setkávání je v rámci republiky spíše výjimečná.

■ Stanislav D. Břeň

Jak řešit rostoucí množství odpadu

Snahy o redukci odpadu rostou téměř se stejnou intenzitou jako odpad samotný. Obce musí plnit legislativu, jejímž cílem je zvýšení recyklace odpadu a snižování jeho množství. Příbram zatím neplní zákonné požadavky na míru třídění odpadu. Jak pomohou opatření vyplývající z odpadové strategie a čerstvě i z jejího akčního plánu? Bude se zvyšovat poplatek za popelnice? Postaví se spalovna na odpady? A bude stačit rozšíření skládky?

Ilustrační foto: Stanislav D. Břeň

Příbram vloni vyprodukovala více než 13 500 tun odpadu. Jeho odstranění stojí město dlouhodobě více peněz, než které k tomuto účelu získá od občanů a z dalších zdrojů. Konkrétně v roce 2025 byly příjmy téměř 43 milionů korun, ale výdaje dosáhly skoro 58 milionů korun. Občané platí tzv. za popelnici 864 korun ročně (penzisté mají slevu), což bylo o 454 korun méně, než tvořily skutečné výdaje na provoz systému přepočteno na obyvatele. Není bez zajímavosti, že někteří občané za odpad neplatí. Za období 2008-2026 činí kumulovaný dluh neplatců bezmála 19 milionů korun.

Příjmy do městské pokladny zahrnují poplatky za svoz odpadu, odměnu za zajištění zpětného odběru a následného dalšího využití obalového odpadu v systému Eko-kom. Město má příjem i z ukládání na skládku Bytíz. Náklady jdou na sběr, svoz a zpracování tříděných využitelných odpadů, bioodpadů z domácností, sběr a další nakládání s objemnými odpady, smíšeným komunálním odpadem, nebezpečným odpadem či stavebním odpadem. Započítávají se také náklady na koše či úklid města včetně udržování stanovišť kontejnerů.

Vedle ekonomického tlaku čelí město legislativním nárokům. Po vícero odkladech je už i v Česku nastaveno datum konce skládkování využitelných komunálních odpadů - rok 2030. Od loňska musí obce podle zákona o odpadech také zajistit, že z celkového množství odpadů bude vyříděno 60% recyklovatelných složek - papíru, plastu, skla, kovů, bioodpadu, jedlých olejů a tuků a textilu. Cíle, které vycházejí z evropské směrnice, se v dalších letech navyšují následovně: v roce 2030 na alespoň 65%, v roce 2035 na přinejmenším 70%. Pokud se tento poměr nepodaří dosáhnout, vystavují se samosprávy riziku pokut. V současnosti Příbram nedokáže zákonem stanové míry třídění dosáhnout.

Připomeňme ještě, že v srpnu vstupuje do účinnosti evropské nařízení o obalech a obalových odpadech (PPWR, Packaging and Packaging Waste Regulation), které bude v několika krocích až do roku 2040 ovlivňovat vývoj v odpadovém hospodářství, zejména důrazem na snižování objemu obalového odpadu nebo recyklovatelnost materiálů.

NOVÝ AKČNÍ PLÁN CÍLÍ NA BIOODPAD I PODNIKATELE

Nejen popsané ekonomické i legislativní důvody vedly Příbram k tomu, že si v roce 2024 nechala zpracovat strategii rozvoje odpadového hospodářství. Záměrem dokumentu, který projednalo i zastupitelstvo města (ZM), je optimalizovat nakládání s odpady, snížit jejich produkci a zvýšit míru recyklace. V letošním únoru byl schválen akční plán, který navazuje na odpadovou strategii.

Dokument navrhuje konkrétní opatření a časový harmonogram hned v několika oblastech: zvýšení míry třídění využitelného komunálního odpadu; nakládání s bioodpady; objemné odpady, sběrný dvůr, sběrná místa; snížení produkce a skládkování smíšeného komunálního odpadu; řešení živnostenských odpadů; rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů; podpora recyklace odpadů; komunikace systému odpadového hospodářství; spolupráce s obcemi ve Společenství obcí ORP Příbram; rozvoj Technických služeb města Příbram (TS).

Při projednávání akčního plánu se zastupitel Václav Dvořák dotazoval, zda v případě, že se doporučení plánu podaří naplnit, dostojí město zákonným závazkům. „Pokud na tom budete všichni usilovně pracovat, nejen zastupitelstvo svými moudrými rozhodnutími,

Produkce odpadů v Příbrami

6 973t:	smíšený komunální odpad
2 890t:	bioodpad
941t:	objemný odpad
575t:	dřevo
559t:	papír
476t:	plast
426t:	stavební odpady
362t:	sklo
197t:	ostatní odpady
82t:	kovy
20t:	nebezpečné odpady
6t:	oleje a tuky
13 507t:	celkem

Zdroj: Odbor životního prostředí, TS; údaje jsou za rok 2025.

ale také občané města aktivním přístupem, tak si myslím, že je splníte. Klíčovou roli hraje třídění bioodpadu, abyste zmenšili množství odpadu, který se vyhazuje na skládku,“ odpověděla autorka dokumentu Martina Vrbová. V tomto směru má město rozšířit možnosti třídění bioodpadu a dále připravuje projekt nové kompostárny (stávající provoz v Balonce z roku 2014 je již kapacitně nedostačující). Václav Dvořák v tomto kontextu upozornil, že investice vyplývající z akčního plánu nejsou zahrnuty v plánu investic ani rozpočtovém výhledu.

Jeden z bodů, který obsahuje akční plán, představuje tzv. živnostenský odpad. V dokumentu stojí: „Město Příbram v současné době neumožňuje podnikatelům účast na systému odpadového hospodářství. Zároveň nejsou prováděny pravidelné a systematické kontroly, jak

Náklady a příjmy odpadového hospodářství

Náklady	Kč celkem	Kč/obyvatel
Tříděný sběr (papír, plast, sklo, nápojový karton, kov, dřevo, oleje)	7 078 653	212
Bioodpady	2 484 992	75
Smíšený komunální odpad	35 222 032	1 068
Objemný odpad	2 931 525	89
Nebezpečné odpady	371 060	11
Odpadkové koše	1 800 357	55
Ostatní náklady (úklidy, černé skládky, úklidy kolem stanovišť nádob apod.)	7 152 265	217
Stavební odpad	789 106	24
Celkem	57 829 990	1 751
Příjmy	Kč celkem	Kč/obyvatel
Poplatky od občanů a ost. poplatníků	21 094 628	639
Odměny Eko-kom	7 846 949	238
Příjem druhotné suroviny	1 333 394	40
Příjem kolektivního systému	475 864	14
Příjem z poplatku za ukládání odpadu na skládku	12 055 092	365
Celkem	42 805 927	1 297

Zdroj: Odbor životního prostředí, TS; údaje jsou za rok 2025.

nakládají podnikatelé se svým odpadem a zda nevyužívají neoprávněně systém odpadového hospodářství města. Vzhledem k možnostem jsou kontroly namátkové, případně na základě externích podnětů.“ Lenka Růžičková z Odboru životního prostředí města Příbram na zasedání uvedla, že odbor se více zaměří právě na odpady firem nebo živnostníků. Město připravilo informační leták s upozorněním, že podnikatelé mají počítat s plošnými kontrolami nakládání s odpady. Jejich cílem je ověřit, zda jsou odpady správně evidovány a je s nimi zacházeno v souladu s platnou legislativou.

Status „původce odpadu“ se vztahuje na každou podnikající fyzickou nebo právnickou osobu, při jejíž činnosti vzniká byť jen minimální odpad. V případě, že podnikatel vozí menší množství odpadu na skládku či dosběrný sám, musí to při kontrole doložit potvrzením o převzetí. Průběžnou evidenci odpadů (každý původce odpadů má povinnost vést průběžnou evidenci) včetně dokladů je nutné vést alespoň pět let, způsob nakládání s odpady se dokládá např. pomocí vážních lístků nebo potvrzení. Při překročení produkce 600 kg nebezpečného odpadu a 1 00 t ostatního odpadu za kalendářní rok vzniká podnikatelům povinnost elektronického hlášení do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností. V neposlední řadě je zákonnou povinností zajistit oddělený sběr pro papír, plast, sklo, kovy a bioodpad,

D2D ve Zdaboři

	rok 2024	rok 2025	nárůst v %
Komunální odpad	154,82	189,45	+22,37
Plast	8,56	30	+250,47
Bioodpad	140,5	208,73	+48,56
Papír	20,373	27,88	+36,85

Zdroj: TS; pozn.: údaje jsou v tunách, zapojeno je 420 domácností.

pokud se v provozovně nacházejí koše pro zákazníky.

D2D SE ROZŠIŘUJE DO DALŠÍCH LOKALIT

Nejvýznamnější projekt, který v posledních dvou letech v Příbrami běží a týká se občanů, je svoz tříděného odpadu přímo z domácností (tzv. door to door, D2D). V únoru 2024 spustily TS tento projekt ve Zdaboři. Zde je nyní zapojeno 420 domácností (72,5%) a jsou už první měřitelné výsledky, kdy se blíží hranice 60% vyříděného odpadu (viz tabulka D2D ve Zdaboři). V porovnání s rokem 2024 ve Zdaboři lépe vyřídili všechny složky recyklovatelného odpadu. Třeba plastu bylo 3,5krát více, současně však TS zaznamenaly nárůst směsného komunálního odpadu. „Z výsledků lze usuzovat, že i přes nárůst komunálního odpadu dochází k výraznému posílení třídění odpadu,“ komentuje výsledky ředitel TS Jan Poskočil.

Vloni a letos se připojily další oblasti: Žežice, Březové Hory, Stalingrad, Orlov, Lazec a Kozičín. Celkově jde o více než 900 domácností, přičemž do systému je stále možné se registrovat. V červnu se projekt rozšíří do lokalit Brod, Březnická, Sázky a Barandov. Od září budou do vlastních nádob na odpad třídit v Příbrami II a Příbrami IX - Nová Hospoda. A v plánu je další expanze do částí s rodinnými domy a osad. „Největší komplikace při zavádění D2D nebo nějaké alternativy očekáváme u bytových domů. V malém měřítku se tím zabýváme již u bytových domů v ulici Hornických učňů,“ poznamenává Jan Poskočil.

Kromě opatření, jež přijímá město, v vývoj v odpadovém hospodářství reagují také soukromé subjekty. Podívejme se na některé z nich - rozšíření skládky, ZEVO Příbram nebo investice svozových firem.

inzerce

Divadlo
A. Dvořáka
Příbram

letní, 2026

scény

20/6
21.00

Válka s mloky DERNIÉRA

Patrik Boušek na motivy Karla Čapka
Památník Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše

26/8
20.00

Kdyby tisíc klarinetů

Jiří Suchý, Jiří Šlitr
nádvoří Zámku Březnice

22/6
20.00

Balada pro banditu

Milan Uhde, Miloš Štědroň
Lesní divadlo Na Skalce • Nové Podlesí u Příbrami

29/8
20.00

Kdyby tisíc klarinetů

Jiří Suchý, Jiří Šlitr
Lesní divadlo Na Skalce • Nové Podlesí u Příbrami

23/6
20.00

Limonádový Joe

Jiří Brdečka, Vlastimil Hála, Jan Rychlík
Lesní divadlo Na Skalce • Nové Podlesí u Příbrami

3/9
17.00

Pohádky do kapsy

Luděk Horký
Skanzen Vysoký Chlumec

VSTUPENKY: divadlopribram.eu

Inscenace vznikly za podpory Středočeského kraje a MK ČR.

PÁTÁ ETAPA BYTÍZSKÉ SKLÁDKY

Převážná část směsného komunálního odpadu končí na skládce v Bytízi. Provozovatel, firma SVZ Centrum, hodlá provoz rozšířit o pátou etapu. Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Středočeského kraje posuzoval vliv záměru na životní prostředí (EIA) a na začátku roku rozhodl, že nemůže mít významný dopad ani v jedné z posuzovaných variant. Rozšíření se týká katastrálních území Bytíz, Dubno a Dubenec, přičemž současná skládka má být vedena severním směrem.

Součástí plánu je odtěžit během pěti let odval jámy č. 10. Odtěžit se má 268 800 m³ při maximálním ročním objemu 110 000 tun. Třetina vytěženého materiálu bude po radio-metrické kontrole přímo využita, zbylá část projde zrnitostní úpravou na mobilní lince. Vznikne tak nový úložný prostor pro odpady o objemu 264 400 m³, celková kapacita skládky (1.-5. etapa) pak dosáhne 981 300 m³.

SPALOVNA ZATÍM ODLOŽENA

V posledních dvou až třech letech se v Příbrami velmi diskutovala možnost vybudování zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO) pro spalování zbytkových komunálních odpadů, jež nebude možné po roce 2030 recyklovat ani skládkovat. Projekt připravoval původní vlastník příbramské teplárny a pokračoval v něm i nový majitel.

Téma se dostalo na přetřes i na únorovém jednání příbramského zastupitelstva, na kterém se probíral už zmiňovaný akční plán. „Ačkoli i vedení města bylo ještě loni v květnu optimistické, co se týká spolupráce města s novým majitelem, který projekt převzal, tak podle posledních informací už s ním investor nepočítá,“ zahájila diskusi zastupitelka Markéta Škodová. To, že současný provozovatel příbramské teplárny Energo Příbram již nemá zájem o realizaci, potvrdil starosta Jan Konvalinka a dále uvedl: „Niméně tato myšlenka není úplně uzavřena, existuje ještě možnost pro vstup například externího subjektu, který by v rámci

areálu teplárny mohl zřídít modulární jednotku energetického využití.“ Další variantou pro Příbram je využití kapacit jiných spaloven, např. ZEVO v Malešicích, Mělníku či Vrátu.

Podle informací společnosti Energo Příbram, kterou Kahan v souvislosti s projektem oslovil, nedošlo v současnosti v přípravě projektu ZEVO k žádnému novému posunu a zůstává ve fázi interního vyhodnocování. V samotném akčním plánu zpracovaném v listopadu 2025 se pak k ZEVO uvádí: „Projekt Energo Příbram je vzhledem ke stávajícímu nízkému stupni připravenosti do r. 2030 spíše nerealizovatelný.“

INVESTICE DO SVOZU

Nejvíce odpadu z Příbrami svezou TS. Poslední větší investicí byly nákupy svozových aut s váhou a identifikací nádob, a to v roce 2024 a 2025. U ostatních svozových vozů se pořídily kontrolní váhy. Díky těmto investicím je možné sledovat množství odpadu.

Svoz odpadů v Příbrami a okolí zajišťuje také firma Rumpold, která mj. využívá skládku v Chrástu u Březnice. V loňském roce posílila vozový park o dva vozy značky Volvo FMX. „Přinášejí nejen vážení popelových nádob, nižší emise a tišší provoz, ale především zásadní posun v oblasti bezpečnosti. Díky pokročilým radarovým a kamerovým systémům mají řidiči dokonalý přehled o dění kolem vozidla,“ vysvětluje jednatel společnosti Petr Bohuslav. Nákladní vozy disponují aktivní ochranou chodců a cyklistů, včasnou detekcí rizik a podporou pro řidiče v kritických situacích. Firma rovněž investovala do zametacího stroje pro využití na chrástecké skládce a v okolí. „Reagujeme tak na situaci z uplynulého roku, kdy byla lokalita vlivem stavebních prací zatížena zvýšenou prašností a provozem. Současně rozšiřujeme naše služby i směrem k partnerům v regionu. Zametací techniku nově nabízíme také externě - firmám, obcím i institucím,“ dodává Petr Bohuslav.

Kolik lidí platí za svoz ročně

Rok	Celkem	Osoba
2020	16 263 890	552
2021	18 264 754	600
2022	18 273 430	600
2023	20 946 989	720
2024	17 683 041	720
2025	21 094 628	864
2026	18 827 188	864

Pozn.: Údaje jsou v korunách. Za období 2008–2026 činí celkový dluh občanů za nezaplacené poplatky přibližně 18,8 milionu Kč.

Zdroj: Odbor ekonomický

KOLIK BUDE STÁT POPELNICE

Na úvod jsme konstatovali, že město již nyní doplácí na svoz a zpracování odpadu od občanů. Co mohou lidé očekávat do budoucna? Promítně se např. fakt, že třídí, do výše poplatku?

Stát nyní motivuje obce, aby co nejvíce odpadu třídily. Existuje tzv. třídicí sleva: obec může za určité množství směsného komunálního odpadu zaplatit nižší skládkovací poplatek, sleva činí 500 korun za tunu oproti standardnímu poplatku. Limit je určen jako množství odpadu na jednoho obyvatele za rok. Dnes je limit vyšší, v roce 2027 bude limit pouze 140 kg směsného odpadu ročně na osobu (v roce 2026 je to 150 kg). Čím méně směsného odpadu obyvatelé vyprodukují a čím více budou třídít, tím větší část odpadu se vejde do zvýhodněného režimu. Pokud město limit překročí, za každou další tunu už zaplatí plný, výrazně vyšší poplatek.

Další vliv představuje tzv. poplatek za ukládání odpadu na skládku. Ten stár postupně zvyšuje, aby skládkování bylo ekonomicky méně výhodné, obce více třídily a podporovalo se využití odpadu a recyklace. Dnes je poplatek 1600 korun za tunu, napřesrok vzroste o stokrát. Každá tuna směsného komunálního odpadu uložená nad limit bude pro Příbram ještě dražší. Aktuálně může Příbram uplatnit slevu na 4915,95 t směsného komunálního odpadu, ovšem už nyní (2025) produkuje téměř 7000 tun směsného komunálního odpadu. Rozdíl, přibližně 2000 tun, bude třeba násobit zákonným poplatkem 1700 korun, plus cena za uložení odpadu.

Jan Poskočil upozorňuje, že výši poplatku určí ZM. Ale dodává: „Domníváme se, že náklady na svoz a likvidaci odpadů budou do budoucna růst, ať už dokážeme plnit legislativní kritéria, nebo ne. Samozřejmě že v případě plnění všech kvót a požadavků, kde velkou roli hraje i ochota občanů, bude tento nárůst nižší. Záleží pak na přístupu města a jeho rozhodnutí, jakou část ponesou občané přímo a jaká se rozpustí v rozpočtu města, tedy v příspěvku na provoz TS.“

Informace o nakládání s odpady jsou na webu odpady.pribram.eu.

■ Stanislav D. Břeň

Zapojení do D2D

Zahájení svozu	Oblasti	Zapojenost
2024	Zdaboř	72,50%
2025	Žežice	80,54%
2/2026	Březové Hory	55,56%
2/2026	Stalingrad	76,43%
4/2026	Orlov	82,35%
4/2026	Lazec	88,70%
4/2026	Kozičín	76,24%
6/2026	Brod	54,55%
6/2026	Březnická	14,55%
6/2026	Sázky	53,33%
6/2026	Barandov	50,00%
9/2026	Příbram II	8,38%
9/2026	Příbram IX - Nová Hospoda	17,12%
	Komenského nám., Smetanova, Mixova	6,37%
	Charvátova	8,33%
4. čtvrtletí 2026	Jerusalem	29,73%
	Jesenice	28,57%
	Zavržice	10,26%
	Bytíz	33,33%

Zdroj: TS (stav k 4/2026); pozn.: údaje v tabulce vyjadřují registrace do systému, a to v oblastech, kde D2D již funguje, i v lokalitách, které teprve budou začleněny.

Hornické muzeum Příbram zve na průvody, pohádky i novou výstavu

Červnový program Hornického muzea Příbram nabídne mimořádně pestrou směs akcí pro děti i dospělé. Vedle vrcholícího 19. Evropského dne horníků a hutníků a 30. Setkání hornických měst a obcí ČR se návštěvníci mohou těšit na novou výstavu věnovanou Janu Čákoví, Hornické pohádky v Prokopské štolě, mincovní poklad z Hrachova nebo interaktivní geopark s prvky rozšířené reality.

Příbramskou událostí roku bude 19. Evropský den horníků a hutníků a 30. Setkání hornických měst a obcí ČR. Chystá se bohatý kulturní program, městem projdou velké průvody horníků a hutníků z celé Evropy. Třetí z nich se v sobotu 13. 6. v 15.15 vydá ze Ševčinského dolu k dolu Anna, jehož venkovní prostranství se promění ve středověkou vesnici s ukázkou řemesel a rýžováním zlata.

V kulturně vzdělávacím centru bude následně v 16.00 slavnostně otevřena výstava s názvem Z historie Příbrami a baňské činnosti v díle Jana Čáky, připravená podle scénáře historika a ředitele muzea Josefa Velfla. Na téměř třiceti panelech přiblíží historii příbramského hornictví od pravěku po 2. polovinu 20. století tak, jak ji Jan Čáka ve své tvorbě zachytil. Jeho práce, které se vyznačují výjimečným výtvarným citem a vypravěčským talentem, navíc doplní vysvětlující texty, související fotografie a další materiály. Výstava bude k vidění do 31. října, a to vždy v sobotu a neděli od 9.00 do 17.00. Výjimkou bude víkend 27.-28. června, kdy bude výstava z technických důvodů uzavřena.

Víkend 20.-21. června bude patřit oblíbené akci Hornické pohádky, odehrávající se v ta-

Ze setkání hornických měst v Příbrami v roce 2016.

Foto: Hornické muzeum Příbram

jujně osvětlené Prokopské štolě. Děti i dospělí si užijí speciální prohlídky s jízdou důlním vláčkem, pohádkami, scénkami a písničkami inspirovanými příběhy o permonících. Prohlídky probíhají každou celou hodinu od 9.00 do 16.00. Vzhledem k omezené kapacitě vláčku muzeum doporučuje předchozí rezervaci na tel. 318 630 149.

Jen do 12. července je možné navštívit krátkodobou výstavu Poklad z Hrachova, instalovanou na dole Vojtěch. Ta prezentuje výběr několika desítek nejzajímavějších kusů z uni-

kátního nálezů téměř tisícovky mincí pocházejících převážně z počátku 17. století. Nechybí ani doprovodné textové a obrazové informace, zájemci o hlubší vhléd do problematiky si pak mohou zakoupit odbornou monografii. Otevřena je denně kromě pondělí od 9.00 do 17.00.

Od poloviny května si mohou návštěvníci dolu Vojtěch projít venkovní expozici Geopark Brd a Podbrdská spolu s mobilní aplikací, která zpestří a obohatí jejich zážitek. Aplikace nabízí dva režimy a přibližuje jak geologický vývoj, tak historii těžby v regionu. Děti i dospělí se mohou těšit na hry, kvízy, skládačky a animace, ale třeba i na vyobrazení parního těžního stroje či šachetní budovy v rozšířené realitě. Propojením reálného prostoru s digitálním obsahem geopark získává další rozměr, který návštěvníkům umožňuje lépe porozumět historickým i geologickým souvislostem přímo v autentickém prostředí dolu Vojtěch.

■ **Stanislava Charvátová**
Hornické muzeum Příbram

Bleší trhy, divadlo i současná hudba: Galerie oživuje téma Architektury opravy

Galerie Františka Drtikola Příbram (GFDP) připravuje v červnu doprovodný program k výstavě Architektura opravy, který propojí umění, komunitní setkávání i aktuální společenská témata. Návštěvníci se mohou těšit na bleší trhy, divadelní představení i koncert současné vážné hudby.

V sobotu 6. června od 9.00 do 18.00 ožije atrium galerie i její okolí blešími trhy. Nejde však pouze o klasický prodej věcí - smyslem této akce je otevřít téma „opravy“ v širším kulturním a společenském kontextu.

Bleší trhy symbolicky navazují na ideu znovupoužití, recyklace a péče o věci, které už mají svou historii. V době nadprodukce a rychlé spotřeby představují alternativní přístup, který vrací hodnotu tomu, co by jinak skončilo zapomenuto. Stejně jako architektura opravy pracuje s existujícími strukturami, i bleší trhy dávají starým předmětům nový život a význam. Zároveň vytvářejí prostor pro setkávání - sousedské, komunitní, přirozené. Galerie se tak na jeden den promění v živé místo sdílení, kde se potkávají příběhy věcí i lidí.

Ve středu 3. června proběhne v galerii tematické architektonické sympozium zaměřené

na využití industriálních staveb pro kulturní účely. Program začne v 11.00 a otevře širší diskusi o tom, jak lze existující architekturu citlivě adaptovat pro současné potřeby.

Na sympozium naváže v 17.00 divadelní představení výtvarníka a performeru Petra Nikla a Jana Slováka. Toto vystoupení zároveň rozvíjí kontinuitu festivalu Loutky v galerii, jehož další ročník galerie připravuje na příští rok. Divadelní projekt tematicky reaguje na výstavu Architektura opravy - pracuje s motivy proměny, obnovy a citlivého zásahu do existujícího. Stejně jako architektura může být i divadlo procesem „opravy“ - prostoru, vztahů i našeho vnímání světa.

Večer vyvrcholí koncertem belgického pianisty Daana Vandewalleho, který začne v 19.00. Umělec představí příbramskému publiku repertoár současné vážné hudby, který v kontextu výstavy i sympozia otevírá další roviny vnímání

prostoru - tentokrát prostřednictvím zvuku. Jeho interpretace přináší intenzivní hudební zkušenost, pracující s jemností, strukturou i tichem.

Celý program je součástí dlouhodobého dramaturgického směřování GFDP, které propojuje umění s aktuálními tématy dnešní společnosti. Výstava Architektura opravy i její doprovodné akce otvírají otázky udržitelnosti, péče a odpovědnosti vůči prostředí, ve kterém žijeme. Červnový program tak nabídne nejen kulturní zážitek, ale i příležitost k zamyšlení nad tím, co znamená „opravovat“ - věci, prostory i vztahy.

■ **Magda Danel**
Galerie Františka Drtikola Příbram

Josef Krček oslaví 80. narozeniny

Josef Krček, známý hudebník, rodák z Českých Budějovic, popularizátor lidové a historické hudby, hudební skladatel, autor knih pro širokou veřejnost a uznávaný muzikoterapeut, slaví významné životní jubileum.

Josef Krček s hudebním souborem Chairé.

Foto: archiv Josefa Krčka

Život Josefa Krčka je více než dvě desetiletí spojen s Příbramí, kde našel svůj domov. Výraznou stopu zanechal zejména ve zdejší waldorfské škole, kde založil a dodnes vede soubor Chairé.

Za téměř čtvrtstoletí jeho činnosti vznikly stovky koncertních programů, postavených především na citlivých úpravách lidových písní. Repertoár souboru sahá od nejstarších gotic-

kých památek přes renesanci, baroko a klasicismus až po autory 20. století. Charakteristickým rysem souboru je užívání dobových nástrojů, které posluchačům vracejí čas.

Josef Krček spolupracoval s řadou významných interpretů, s nimiž rozvíjel jedinečné spojení mluveného slova a hudby. Významně se zasloužil také o popularizaci díla příbramského

literáta Hanuše Jelínka. Při svých vystoupeních doma i po celé republice vždy připomíná bohatý kulturní život Příbrami.

Oslavy jubilea vyvrcholí koncertem ve Waldorfské škole Příbram ve středu 10. června od 18.00. Jako hosté vystoupí komorní sbor Codex Temporis s Lukášem Markem, taneční soubor Fioretto z Českého Krumlova pod vedením Barbory Šimové a vzácným hostem bude herec Alfred Strejček. Při této příležitosti se Josef Krček představí také jako fotograf, který již řadu let zaznamenává všední život našeho města, jeho obyvatele, přírodu a památky.

Velký rozhovor s Josefem Krčkem jste si mohli přečíst v Kahanu 4/2024, dostupný je v archivu na kahan.pribram.eu.

■ Robert Žák

Waldorfská škola Příbram

Město rozdělilo na dotacích desítky milionů korun, nejvíce jde do sportu

Na programu dubnového jednání zastupitelstva města byly mj. body týkající se programových a individuálních dotací. Zastupitelé návrh rady města odhlasovali beze změn.

Kultura, výchova a vzdělávání, sociální oblast a zdravotnictví, životní prostředí, dobrovolní hasiči, památky místního významu, zahraniční a meziobecní spolupráce, péče o opuštěné kočky a také sport - to jsou kategorie žádostí o dotace, kterými se ve středu 22. dubna na svém jednání zabývali zastupitelé města Příbram.

„Stovky podaných žádostí ve všech kategoriích po zpracování prošly rukama členů komisí, kteří po důkladném vyhodnocení navrhli výši dotací pro jednotlivé žadatele. Tento návrh následně prošel jednáním rady města. Ve většině případů se radní ztotožnili s návrhy komise a pouze u několika případů došlo ke změně konečné částky, která byla předložena na jednání zastupitelstva,“ řekl starosta Jan Konvalinka.

ZASTUPITELÉ PROJEDNÁVALI TYTO DOTAČNÍ PROGRAMY:

- Programová dotace Oblast sociální a zdravotní - 25 žádostí, rozdělena částka 4 389 000 korun
- Programová dotace Dobrovolní hasiči - sedm žádostí, rozdělena částka 250 000 korun
- Programová dotace Životní prostředí - sedm žádostí, rozdělena částka 208 900 korun
- Individuální dotace spolku Příbramské kočky - 900 000 korun

- Individuální dotace spolku Kočičiny - 399 450 korun
- Programová dotace Výchova a vzdělávání - 22 žádostí (21 podpořených, jedna žádost byla těsně před jednáním zastupitelstva města stažena), rozdělena částka 999 900 korun
- Programová dotace Kulturní aktivity - 41 žádostí (39 podpořených), rozdělena částka 2 204 000 korun
- Programová dotace Památky místního významu - pět žádostí (čtyři podpořené), rozdělena částka 200 000 korun
- Programová dotace Zahraniční a meziobecní spolupráce - 10 žádostí (osm podpořených), rozdělena částka 715 000 korun
- Programová dotace Činnost sportovních organizací - 22 žádostí, rozdělena částka 6 500 000 korun
- Programová dotace Reprezentant ČR - šest žádostí (pět podpořeno), rozdělena částka 330 000 korun
- Programová dotace Rozvoj a opravy sportovišť - pět žádostí (tři podpořeny), rozdělena částka 1 000 000 korun
- Programová dotace Sportovní akce - 22 žádostí, rozdělena částka 1 436 000 korun

- Programová dotace Významné sportovní kluby - dvě žádosti, rozdělena částka 9 800 000 korun

V rámci výše uvedených dotací bylo rozděleno téměř 30 000 000 korun s tím, že ne ve všech případech byly rozděleny všechny alokované prostředky. Největší nevyčerpaná částka je v případě programové dotace Významné sportovní kluby, do které podávají žádosti tři největší kluby - Volejbalový klub Příbram, FK Příbram a Hokejový klub HC Příbram. Posledně jmenovaný klub dotaci neobdržel z důvodu, že byl podán pouze koncept žádosti. Žádost tedy nebyla podaná ve formě předpokládané pravidly, a nelze ji tak považovat za podanou.

„Zastupitelé napříč politickým spektrem žádosti schválili beze změn. Těší mě, že diskuze byla vedena konstruktivně a že je otevřena také možnost podpory hokejového klubu, který bohužel při podání žádosti o programovou dotaci pochybil,“ dodal starosta.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Svatohorky, Polibky krajiny a Korunovace

Na Svaté Hoře se v letošním roce otevírají hned dvě nové výstavy, které návštěvníkům nabízejí dva odlišné, a přesto vzájemně se doplňující pohledy – jeden skrze současnou fotografii, druhý skrze lidovou zbožnost a historickou paměť.

V rohové Mníšecké kapli na Svaté Hoře mohou návštěvníci nově zhlédnout fotografickou výstavu Polibky krajiny autora Vladimíra Stibora. Její název napovídá jemný a citlivý přístup k přírodě, který je pro Stiborovu tvorbu typický. Fotografie zachycují krajinu nejen jako prostor, ale jako živý organismus, v němž se zrcadí ticho, proměna i hlubší duchovní rozměr. Výstava trvá do 30. června 2026 a vstup je zdarma. Umístění

Oslava výročí Korunovace

V polovině června se na Svaté Hoře uskuteční slavnost Korunovace milostné sošky Panny Marie Svatohorské. Letos si poutní místo připomene 294 let od korunovace, která patří k nejvýznamnějším událostem jeho historie. Slavnost spojuje liturgii, poutní atmosféru i setkání lidí, kteří na Svatou Horu přicházejí z různých koutů republiky. Program začne v sobotu 13. června v 17.00 mši svatou v bazilice. Následovat bude modlitba růžence u Korunovačního oltáře a v 19.30 vigilijní mše svatá slavnosti Korunovace, kterou bude celebrovat Michael Slavík. Po bohoslužbě projde areálem tradiční světelný průvod. Nedělní program 14. června zahájí v 8.30 modlitba růžence. V 9.00 bude sloužena hlavní poutní mše svatá, jejímž celebrantem bude Josef Suchár, farář z Neratova. S jeho jménem je už řadu let spojena obnova téměř zaniklé obce a poutního místa v Orlických horách. Po mši svaté bude průvod s milostnou soškou Panny Marie Svatohorské. Součástí programu budou další bohoslužby, nedělní varhanní půlhodinka nebo zpívané nešpory.

v kapli přítomnosti náhodné - prostor ticha a modlitby přirozeně umocňuje vnímání obrazů, které návštěvníka vedou k zastavení, ztišení a možná i k vnitřní modlitbě.

Druhá výstava, instalovaná v bývalé klenotnici, nese název Svatoorky a představuje vzácné lidové sošky Panny Marie Svatohorské ze sbírek svatohorského muzea. Návštěvníci zde mohou obdivovat dřevorezby pocházející především z 18. a 19. století, kdy byly tyto drobné sošky běžnou součástí poutního života. Mnohé z nich sloužily jako ochrana domova či jako osobní předmět zbožnosti a byly předávány z generace na generaci.

Výstava je uspořádána chronologicky podle jednotlivých řezbářských dílen a rodinných okruhů, což umožňuje sledovat vývoj stylu i rukopis jednotlivých autorů. Některé exponáty navíc dosud nebyly veřejně vystaveny, a tak jde

o jedinečnou příležitost nahlédnout do bohatství lidové víry i řemeslné zručnosti našich předků. Akce potrvá do 31. srpna 2026 a vstupenky lze zakoupit ve svatohorském Infocentru.

Obě výstavy vytvářejí zajímavý dialog: zatímco fotografie Vladimíra Stibora ukazují krásu stvořeného světa v jeho současné podobě, svatohorské madonky připomínají, jak hluboce byl tento svět po staletí prožíván ve víře a zbožnosti. Návštěvník tak může projít cestu od vnější krásy krajiny až k vnitřnímu vztahu člověka k Bohu - a možná objevit, že obojí k sobě neoddržitelně patří.

■ Miloš Szabo
Svatá Hora

Příbram navštívili zástupci židovské obce ze Santa Barbary

Do Příbrami zavítali zástupci židovské obce ze Santa Barbary, aby si připomněli společné historické vazby, poznali místní židovské dědictví a navázali nové kontakty. Součástí programu byla návštěva archivu, židovského hřbitova i Parku přátelství, kde hosté symbolicky zasadili strom jako výraz paměti, přátelství a naděje do budoucna.

V pondělí 27. dubna zavítali do Příbrami zástupci židovské obce B'nai B'rith Congregation ze Santa Barbary (USA). Jejich návštěva byla věnována poznání místní historie, připomínce židovského dědictví i navázání přátelských vztahů. Jeden ze svitků Tóry, který tato kongregace uchovává, má svůj původ právě v Příbrami. Pro některé hosty nešlo o první návštěvu - v roce 2015 se zde zúčastnili slavnostního odhalení památníku v Parku přátelství.

Program návštěvy začal ve Státním okresním archivu Příbram, kde se k delegaci připojili členové rodiny Wallenfelsů a Jiří Gibián. Hosté se zde seznámili s historickými dokumenty a archivními materiály vztahujícími se

k regionu i k osudům místní židovské komunity. Odborný výklad Věry Smolové přiblížil nejen historické události, ale také konkrétní lidské příběhy, které jsou s Příbramí neodmyslitelně spjaty.

Další částí programu byla návštěva židovského hřbitova, kde si účastníci připomněli památku těch, kteří tvořili místní komunitu v minulosti. Pietní atmosféra tohoto místa vybízela k zamyšlení nad historickými zvraty i nad významem uchovávání paměti.

Po společném obědě pokračovala odpolední část návštěvy procházkou Pražskou ulicí, kde si hosté prohlédli první příbramské Kameny zmizelých, odhalené v minulém roce, které jsou tr-

valou připomínkou tragických osudů některých členů židovské rodiny Edelsteinových.

Závěr návštěvy u památníku v Parku přátelství se nesl v duchu symboliky a přátelství. Hosté ze Santa Barbary zde zasadili strom jako živý symbol vzájemného porozumění, paměti a naděje do budoucna. Následné rozloučení proběhlo v srdečné atmosféře s přáním, aby navázané vztahy pokračovaly i v budoucnu.

■ Jana Klímová
Městský úřad Příbram

Žáci pod Svatou Horou objevovali chutě Peru

Na ZŠ pod Svatou Horou proběhla v květnu netradiční blokovaná hodina španělštiny, která žákům přiblížila peruánskou kulturu prostřednictvím gastronomie. Výuka se tentokrát přesunula od učebnic přímo k vaření, společnému objevování nových chutí, vůní i tradic a nabídla dětem možnost zažít cizí jazyk v praxi.

Španělská hodina spojená s gastronomií se na škole konala potřetí. V předchozích letech se žáci seznamovali se španělskou a mexickou kuchyní, letos však program získal ještě autentičtější atmosféru díky návštěvě rodilého Peruánce. Ten žákům během společného vaření představoval tradiční peruánská jídla i způsob stolování v Peru.

Žáci byli rozděleni do několika skupin a každá z nich měla za úkol připravit jeden tradiční pokrm nebo nápoj. Pracovali podle receptů a snažili se co nejvíce samostatně dojít k výslednému pokrmu. Host společně s učitelkou během práce obcházel jednotlivé skupiny, radil žákům s postupem, kontroloval správnou přípravu a ochutnával jednotlivé části jídel tak, aby vše odpovídalo tradiční peruánské chuti i vzhledu.

Jedna skupina připravovala pokrm causa relena, což je studený vrstvený pokrm z odučených brambor plněný kuřecím masem a dalšími ingrediencemi typickými pro peruánskou kuchyni. Druhá skupina chystala chicha morada, osvěžující nápoj z fialové kukuřice, ovoce a koření, který děti zaujal svou výraznou barvou i netradiční chutí připomínající svařené víno. Velký úspěch slavily především alfajores – jemné sušenky slepované sladkým karamellem dulce de leche a obalené v kokosu a o osvěžení

Společné focení po společném vaření s peruánským hostem. Foto: ZŠ pod Svatou Horou

se postarala skupina připravující limonada de menta, domácí citronovo-limetkovou limonádu z čerstvé máty.

Přestože měla každá skupina svůj vlastní úkol, žáci si během celé hodiny navzájem pomáhali a spolupracovali. Ve třídě panovala příjemná atmosféra a všichni se aktivně zapojili do přípravy pokrmů. Velký důraz byl kladen také na komunikaci v cizích jazycích. Během vaření žáci využívali především angličtinu a španělštinu, zatímco češtinu se snažili omezit na minimum. Praktickou formou si tak procvičili nejen slovní zásobu spojenou s vařením, ale také schopnost reagovat, spolupracovat a domluvit se v běžných situacích.

Na závěr si všichni společně připravené speciality ochutnali, vzájemně je ohodnotili a sdíleli své dojmy z netradiční výuky. Mnozí ocenili možnost vyzkoušet si nové chutě, poznat jinou kulturu a zažít hodinu španělštiny trochu jinak než obvykle. Mezi žáky zároveň zaznívala otázka, jaká kuchyně bude na programu příště.

■ Gabriela Dvořáková
ZŠ pod Svatou Horou

Příbramští studenti sklízeli úspěchy na veletrhu fiktivních firem

V polovině března se v Praze konal Mezinárodní veletrh fiktivních firem v Praze, kterého se účastnilo 74 studentských fiktivních firem z celé Evropy. V konkurenci Rakouska, Belgie či Rumunska se prosadili žáci OA a VOŠ Příbram, kteří přijeli s dvěma firmami – Ateliér Lumière a Immersa.

Příbramský Ateliér Lumière na Veletrhu fiktivních firem. Foto: OA a VOŠ Příbram

Ateliér Lumière tvoří Matyáš Jančí, Jaroslava Kunická, Julie Tichá, Linh Nguyen, David Hložanka, Lucas Petrášek a Adéla Dvoranová. Jejich fotoateliér nevsadil jen na vizuální stránku, ale i na komunikační dovednosti v cizím jazyce. Nejvýraznějším momentem celého veletrhu byla disciplína s názvem 90 sekund ve výtahu. Úkol zněl jasně: během minuty a půl představit v anglickém jazyce svou firmu porotě tak, aby ji zaujala.

Dva zástupci firmy Ateliér Lumière vsadili na formu přirozeného a přátelského rozhovoru. Pohotový popis služeb ateliéru přinesl zasloužené 1. místo. Úspěch týmu podtrhlo také bronzové umístění v soutěži o Nejlepší katalog. V hlavní soutěži Nejlepší stánek veletrhu se Ateliér Lumière umístil na 11. místě. Celkové umístění po sečtení všech soutěží znamenalo 6. místo v kategorii Firma veletrhu.

Firma Immersa je realitní kancelář, která využívá k prohlídkám brýle pro virtuální realitu

(VR brýle). V hlavní soutěži Nejlepší stánek veletrhu se umístila na 7. místě. I návštěvníci hodnotili fiktivní firmy a VR brýle měly opravdu úspěch, protože v kategorii Nejlepší stánek podle zákazníků firma Immersa obsadila 6. místo.

Účast na mezinárodním veletrhu pro studenty nebyla jen o získaných oceněních. Příležitostí byla především komunikace v angličtině s účastníky i porotci z různých evropských zemí. Vyzkoušeli si praxi v mezinárodním prostředí a získali cenné zkušenosti, které budou moci využít při studiu i v budoucím zaměstnání. Veletrh zároveň otevřel dveře k dalším spolupracím se zahraničními školami.

■ Iva Čápová
OA a VOŠ Příbram

Modrý EUtejnér přibližuje žákům fungování Evropské unie

Před budovou ZŠ 28. října se 16. dubna objevil EUtejnér – speciální vzdělávací prostor zaměřený na výuku o Evropské unii. Naše škola se tak stala vůbec první v Příbrami, která tuto výukovou pomůcku získala.

EUtejnér neslouží veřejnosti, ale výhradně žákům školy. Foto: ZŠ 28. října

Cesta k umístění EUtejneru nebyla krátká, čekali jsme na něj téměř rok, protože o tento

projekt je mezi školami velký zájem. O to větší radost máme, že se nakonec podařilo jej přivést právě k nám. EUtejnér zdarma školám zapůjčuje Zastoupení Evropské komise v České republice.

EUtejnér je edukativní kontejner, který žákům zábavnou formou přibližuje fungování Evropské unie. Nezůstane přitom jen na jednom místě – postupně putuje po českých školách a zapojují se do něj děti a žáci napříč věkovými kategoriemi, od mateřských škol a prvního stupně základních škol až po střední školy.

EUtejnér neslouží veřejnosti, ale výhradně žákům školy. Využívá se během vyučování, kdy do něj jednotlivé třídy dochází a vzdělávají se v něm v rámci vyučovacích hodin. Výuka je přizpůsobena věku žáků, takže si v něm své najdou mladší i starší žáci. Uvnitř na ně čeká interaktivní prostředí, které přibližuje fungování Evropské unie, její historii i to, jak ovlivňuje každodenní život lidí.

Kromě samotného fungování Evropské unie se žáci seznamují také s její historií, kulturou, geografii nebo jazyky. Součástí aktivit je i práce s informacemi, například rozpoznávání dezinformací a rozvoj mediální gramotnosti. Aktivity přibližují dětem a žákům život v Evropské unii hravou formou.

Výuka v EUtejněru je pro žáky vítanou změnou. Místo klasického sezení v lavicích se zapojují do aktivit, pracují s materiály a učí se novým věcem zábavnější formou. Do EUtejneru přicházejí zejména v hodinách předmětů člověk a svět, výchova k občanství, zeměpis, dějepis. Díky tomu si mohou lépe představit, jak Evropská unie funguje a jakou roli hraje v našem životě.

■ **Iveta Metelcová**
ZŠ 28. října

inzerce

Úřad pro zahraniční styky a informace

hledá posilu na pozici

• **objektová ostraha**
(v Praze nebo Středočeském kraji)

www.uzsi.cz/volne-pozice

Nabízíme:

- výkon služby ve směnném režimu (24h služba, poté 3 dny volna),
- 6 týdnů dovolené,
- práci ve služebním poměru podle zákona č. 361/2003 Sb.,
- nástupní finanční ohodnocení až 60 000 Kč,
- náborový příspěvek ve výši 100 000 Kč.

Vyžadujeme:

- minimálně středoškolské vzdělání s výučním listem (maturita výhodou),
- občanství ČR,
- dobrý zdravotní stav, fyzická kondice a psychická odolnost,
- trestní a morální bezúhonnost.

Součástí přijímacího procesu je bezpečnostní řízení dle zákona č. 412/2005 Sb.

Přijímací řízení může trvat až jeden rok.

Více informací naleznete na uzsi.cz/volne-pozice.

Velké finále přípravek letos s charitativním přesahem

V sobotu 6. června se na hlavním hřišti stadionu FK Příbram uskuteční 6. ročník Velkého finále přípravek Okresního fotbalového svazu Příbram. Tradiční závěr sezony mládežnických soutěží přivede do Příbrami celkem 59 týmů mladších a starších přípravek z celého regionu.

Loňská radost nejmladších příbramských fotbalistů.

Foto: OFS Příbram

Během Velkého finále přípravek OFS Příbram 6. června sehraji mladí fotbalisté závěrečná finálová utkání dlouhodobé soutěže. Dopolední program bude patřit mladším přípravkám, odpoledne následně starším kategoriím. Turnaj se odehraje na čtyřech vyznačených hřištích.

„Velké finále není jen o výsledcích, ale především o zážitku pro děti, rodiče i trenéry. Chceme,

aby si mladí hráči mohli užít slavnostní atmosféru velkého stadionu, plné tribuny a společný závěr celé sezony,“ uvedl Pavel Chán, předseda Okresního fotbalového svazu.

Součástí akce bude také bohatý doprovodný program. Připraven bude závěrečný ceremoniál s oceněním všech družstev, účast známých hostů z fotbalového prostředí nebo fanzóna,

kde si děti budou moci vyzkoušet a změřit své fotbalové dovednosti.

Letošní ročník bude mít charitativní přesah. Organizátoři připravují dobročinnou dražbu podepsaných dresů na památku příbramského mladého fotbalisty a velkého fanouška fotbalu Jana Sýbka, který v dubnu podlehl zákeřné nemoci. Vybrané prostředky budou po dohodě s rodinou věnovány na podporu onkologické a paliativní péče.

Do podpory akce se zapojí také známé osobnosti a příbramské odchovanci, mezi nimi např. Antonín Barák, Václav Černý nebo Antonín Fantiš. Velké finále přípravek OFS Příbram se koná za podpory města Příbram v rámci dotačního programu Sportovní akce. Aktuální informace k turnaji, harmonogramům a doprovodnému programu budou organizátoři postupně zveřejňovat prostřednictvím sociálních sítí OFS Příbram.

■ Jan Hadraba
manažer sportu města Příbram

Příbramsští sportovci zazářili mezi krajskou elitou

Slavnostní vyhlášení ankety Sportovec Středočeského kraje za rok 2025 potvrdilo, že příbramský sport má v rámci regionu silné postavení. V konkurenci nejlepších sportovců kraje se neztratili jednotlivci ani týmy z Příbrami a odvážejí si cenná umístění.

V kategorii talentů se prosadil sprinter Vojtěch Vocílka, mezi handicapovanými sportovci již tradičně nechyběl paratriatlonista Jan Tománek.

Foto: Středočeský kraj

V nabitě kategorii talentů se v rámci ankety Sportovec Středočeského kraje prosadil sprinter Vojtěch Vocílka z SK Sporting Příbram, který obsadil 6. místo. Nejrychlejší dorostenec roku 2025 na trati 60 metrů tak potvrdil svou výjimečnou formu i na krajské úrovni a zařadil se

mezi absolutní špičku mladých sportovců Středočeského kraje.

Výrazného úspěchu dosáhl také mládežnický tým Příbram Bobcats U18, který v kategorii kolektivů vybojoval 3. místo. Úřadující mistři České republiky tak i v silné konkurenci potvr-

dili svou kvalitu a připsali si další významný úspěch.

Mezi handicapovanými sportovci nechyběl tradičně paratriatlonista Jan Tománek, který se dlouhodobě řadí mezi nejlepší ve své kategorii a reprezentuje region i Českou republiku na vrcholných mezinárodních akcích.

Anketu každoročně vyhláší Středočeský kraj a Česká unie sportu. Slavnostní galavečer se uskutečnil ve čtvrtek 23. dubna 2026 v prostorách Kongresového centra Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře za účasti významných osobností sportu i veřejného života.

■ Jan Hadraba
manažer sportu města Příbram

Z Hostomic do Přírodní rezervace Hradec

Svoji cestu tentokrát zahájíme ve středočeském městečku Hostomice (má asi 1600 obyvatel, okres Beroun), a to od centrálního kostela Nastolení sv. Petra v Antiochii. Severní stranou obdélníkového Tyršova náměstí probíhá souběžně řada turistických tras. My se budeme orientovat podle zelené.

Vrchol Hradce.

Foto (2×): Jaroslav Hodrment

Ta nás ještě na náměstí nejprve provede okolo severní fronty domů, z nichž vyniká památkově chráněný zemědělský dvůr z roku 1810. Jedná se o přízemní budovu s mansardovou střechou a vysokou branou do dvora (čp. 64, 65). Poté, již ke konci náměstí, nepřehlédneme nápadný patrový maloměstský dům s klasicistní fasádou a domovní branou, nad níž je umístěna pamětní deska zdejšího rodáka lékaře Václava Treize (1819-1872), významného českého obrozenze a patologa, který vedl katedru patologie na Pražské lékařské fakultě a působil také jako ředitel Ústavu patologické anatomie.

Tyršovo náměstí opustíme Dobříšskou ulicí, která nás povede ven z města východním

Malý Chlumec, kaple a radnice

směrem. Na okraji lesa pak opustíme silnici vlevo a dále pokračujeme lesní cestou do Malého Chlumce (součást obce Velký Chlumec, asi 430 obyvatel). Zde je třeba upozornit, že za účelem naší cesty je možno alternativně použít také opravdu malebnou podbrdskou železnici, spojující Lochovice a Zadní Třebaň. Ta má severně nedaleko od Velkého Chlumce zastávku s názvem Osov, podle severněji ležící obce, takže náš výlet je možno uskutečnit také tímto způsobem.

Z Malého Chlumce po zelené vystoupáme narozcestí Jelenípalouky. Odtud pokračujeme po červené, zvané Vintířova stezka, která je součástí Brdské hřebenovky. Dorazíme k autobusové zastávce „Dobříš, Na Hradci“. Odtud krátce pokračujeme vlevo po cestě Ivonka, poté vpravo lesními cestami dospějeme k vrcholu Hradce (628 m) - pozoruhodné strategické lokalitě, kde je archeologicky prokázána existence rozsáhlého hradiště, patrně z doby bronzové či halštatské. Na místě dnes spatříme dřevěný kříž, od něhož je pěkný rozhled zejména na oblast Dobříšska.

Přírodní rezervace Hradec zahrnuje protáhlou oblast na délku měřící asi 3,5 km a v podstatě kopírující severovýchodně probíhající

Výlet v kostce

Oblast: Přírodní park Hřeben
GPS start: Hostomice
 49.8258239N, 14.0439511E
Trasa: [mapy.com/s/lelobemezo](https://www.mapy.com/s/lelobemezo)
Vzdálenost: 5,9 km
Typ: trasa pro pěší
Náročnost: střední
Značení: zelená, červená
Zajímavosti: Malý Chlumec, kaple

hřeben. Rezervace je součástí brdských Hřebenů. Táhne se od jižního vrcholu Hradec, který je její součástí, až ke Stožci (605 m), který již leží těsně za jejími hranicemi. Sama rezervace je bez značených turistických tras, nicméně je velmi zajímavá a stojí za to si opět projít hezká místa takřka neporušené brdské přírody.

■ Jaroslav Hodrment

Příběhy z Březového vrchu XXVII.: návod na dlouhý život

Úrazy, které utrpěli dělníci horního závodu, léčili felčari, ranhojiči a chirurgové. Ti se totiž zabývali vnějšími, okem viditelnými nemocemi. Graduovaní lékaři se věnovali především vnitřním chorobám.

Titulní list disertace Josefa Ernesta Cassinise de Bugella, který většinu svého profesního života strávil v Příbrami.

Zdroj (2×): Zdroj: SOA v Praze - SOkA Příbram

Lékař s univerzitním vzděláním se v 18. století mohl stát také zemským fyzikem pro některý kraj, tedy státním zdravotním úředníkem s převážně preventivním posláním. Vhodné lékaře pro tuto veřejnou službu navrhovala pražská lékařská fakulta, jejíž profesori byli všeobecně uznáváni jako největší lékařské kapacity v zemi, a schvaloval zemský sněm.

Zemští fyzikové dohlíželi na dodržování zdravotního řádu a na léčení chudých lidí, kteří si drahé služby lékaře nemohli dovolit. Kontrolovali lékárníky a další zdravotnické profese včetně chirurgů a felčarů, aby řádně udržovali své ordinace a nepoužívali nepovolená léčiva. Během epidemií zemští fyzikové koordinovali protiepidemická opatření a rozdělovali léčiva.

Příbram se od třicátých let 18. století stala sídlem zemského fyzika pro Berounský kraj. Roku 1733 se sem přistěhoval jako přísežný krajský fyzik čtyřicetiletý lékař Ondřej Wasserman, který pocházel z moravských Dunajovic (Tannovitz) a byl imatrikulován na pražské lékařské fakultě v listopadu 1726. Měl ve svém příbramském bytě i lékárnu a významně tu zlepšil zdravotní poměry. Údajně se však poranil při pitvě zavražděného koželuha Hořejše a zemřel. Dne 26. února 1738 byl v Příbrami pohřben.

Po něm se téhož roku do Příbrami přistěhoval jeho nástupce, královský zemský fyzik Berounského kraje lékař Josef Ernest Cassinis de Bugella (jinak Cassini de Boiola, správně Biella, podle lokality v severní Itálii). Narodil se roku 1710 nebo 1711 v Praze a jeho otcem byl také

lékař Jan Antonín Cassinis de Bugella (1645–1716), syn Maxmiliana Antonia Cassinise.

Jan Antonín Cassinis absolvoval pražskou jezuitskou kolej v Klementinu, na pražské lékařské fakultě byl imatrikulován roku 1669, studoval i na lékařské fakultě v Sieně. Z lékařských věd získal roku 1673 doktorát. V Praze pak vykonával lékařskou praxi a roku 1684 vstoupil na fakultu jako mimořádný profesor anatomie, chirurgie a botaniky. Od května 1694 do července 1695 byl rektorem pražské Karlo-Ferdinandovy univerzity. V letech 1695 až 1716 opakovaně působil jako děkan její lékařské fakulty. Jako vedoucí lékař takzvané Italské nemocnice (Welschen Hospitals) na Malé Straně v Praze, která sloužila především Italům žijícím v Praze, zavedl klinickou výuku. Spolu se skupinou lékařů zkoumal tehdy ještě neznámé příčiny morových epidemií od třicetileté války až do konce 17. století. Vykonával i praxi dvorního lékaře a byl autorem několika odborných latinských publikací. Jeho žákem byl také pozdější profesor lékařské fakulty Leonard Ferdinand Meisner, který kompendium přednášek svého profesora Cassinise v roce 1690 sepsal. Meisner byl tchánem příbramského hormistra a radního Christiana Antona Stritzla a byla o nich řeč v minulých příbězích.

Magistr svobodných umění a doktor filozofie Josef Ernest Cassinis de Bugella byl imatrikulován na pražské lékařské fakultě 16. prosince 1728 za Meisnerova děkanátu. Dne 7. července 1733 jako kandidát medicíny veřejně prezentoval disertaci ATHANASIA LONGÆVITATIS, SIVE MANUDUCTIO AD VITAM LONGIOREM, QUAM DISSERTATIONE INAUGURALI MEDICÆ SUB FAVENTISSIMIS AUSPICIIS SACRATISSIMI, AUGUSTISSIMI, [et] INVICTISSIMI MONARCHÆ R. Stručný překlad tohoto názvu zní „Nesmrtelnost dlouhověkosti neboli Návod na delší život.“ Disertace byla vytištěna v jezuitské tiskárně téhož roku a lze si ji přečíst na internetu na books.google.cz nebo pod zkratkou [1url.cz/@disertace](https://books.google.cz/@disertace).

Hned v jejím úvodu Josef Cassinis přiznává, že je opravdu synem Jana Antonína Cassinise, aby vyvrátil různé postranní řeči. V předmluvě zmiňuje filozofa Thaléta z Milétu, kterého se ptali, kdo je podle něj nejšťastnější ze smrtelníků. Thalés odpověděl: „Ten, kdo je fyzicky zdravý.“ – „Proto od všech věků až do moderní doby existovala tak velká láska ke zdraví a dlouhověkosti.“ Nejen v našich, ale ve všech dobách od těch nejstarších až po Cassinisovy byl a je dlouhý a spokojený život vytouženým lidským cílem, jakýmsi stavem milosti.

Josef Cassinis píše: „Roky plynou, dny utíkají, hodiny letí a nás mrtvé s sebou střemhlav unášejí.“ Lidi rozděluje do tří kategorií na ty, kteří zemřeli okamžitě, na ty, kteří zemřeli brzy, a na ty, kteří zemřeli později. Pokračuje meta-

forou, že lidský život je jako loď. Ti, kterým je dána možnost žít déle než ostatní, vidí v pokročilém věku ze svých lodí již zblízka břehy moře mrtvých a brzy by v něm sami spontánně přistáli nebýt toho, že jejich soudný den vždy určí smrt. „A proto jsme unášeni velmi rychlým proudem, jako bychom byli poháněni vesly a plachtami najednou,“ píše Cassinis. „Smrt stále přemýšlí, jak k nám přijít.“

Disertace je rozdělena do devíti tezí. Na konci každé Cassinis pokládá několik otázek a mouďe na ně odpovídá. První teze „O životě, jeho prodloužení a obecně o výživě starých lidí“ klade důraz na dva základní principy: na pohyb, protože život je synonymem pohybu a smrti, a na vyváženou a pravidelnou výživu zejména starších lidí.

Druhá teze „O změně věku, její příčině, a o stáří jako tématu“ popisuje s humorem fyzický rozklad, hrubost, nečistoty, exkrece a tak dále a je jako vystřižená z naturalistického filmu, ale Cassinis prostě věděl, že to tak je. Doporučuje dobře, ale málo pít, jíst zeleninu a provozovat jemnou gymnastiku a mírnou chuži.

Třetí teze je „O vzduchu a jeho metodickém využití“. Čtvrtá je „O jídle“, kterým se člověk živí. V ní cituje starší známé výroky včetně dvou věčně platných pravidel, převzatých z univerzity v Salernu, kde byla jedna z nejstarších lékařských škol v Evropě: „Aby vám bylo v noci lehce, povečte krátce“. „Pokud se chcete vyhnout dlouhému těžkému trávení, začněte večer zdravým nápojem.“ V páté tezi „O nápoji“ doporučuje víno, které považuje za lepší než pivo, alespoň pro staré lidi. Pití studené vody před popíjením čokolády je nesmysl. Čaj, káva a čokoláda jsou podle něj „pro prarodiče“ skutečnými všelékly.

Šestá teze „O pohybu a klidu“ doporučuje oboje s rozumem, bez přehánění. „Pojídle si odpočiňte, ale moc nelenošte, ani hned neběhejte, trávení má totiž svůj vlastní rytmus.“ Sedmá teze je „O spánku a bdění“. Nejlepší je ani moc, ani málo. Sedm hodin spánku denně je dost pro mladé i staré. Pro starší lidi však doporučuje i spánek odpolední.

**Leonard Ferdinand Meisner
byl tchánem příbramského
hormistra a radního
Christianu Antona Stritzla.**

”

Vyobrazení s textem převzato ze studie Marie Vymazalové *Anatomické ilustrace spisu Leonarda Ferdinanda Meisnera z Löwenberku, AUC-HUCP 2024, LXIV, fasc. 2, s. 31-47*

V osmé tezi „O výměšcích, které hodně přispívají k zachování zdraví a prodloužení života“ podrobně popisuje všechny od potu až po hemoroidy. Poslední teze se jmenuje „O problémech duše“. Moudrý člověk je ten, který dobře stárne, a člověk dobře stárne, jen když je moudrý: žádný stres, celková abstinence, vnitřní klid, duševní činnost a aktivní společenský život, ale bez přehánění. Tato moudrá zdrženlivost se zřejmě týká i sexu, jelikož se o něm Cassinis jinak než mezi řádky nezmiňuje.

Výsledek jeho disertace lze shrnout slovy „Dieta je univerzální lék“. Jezte správně a udržujte se v kondici, abyste se dožili vysokého věku. Josef Cassinis de Bugella svou disertaci obhájil. Doktorem medicíny byl slavnostně promován 14. července 1733.

O jeho dalších osudech do jeho příchodu do Příbrami není zatím nic známo. Dá se předpokládat, že úřad zemského fyzika pro Berounský kraj získal i díky svým blízkým vztahům

k profesorům pražské lékařské fakulty. Ví se, že během svého zdejšího působení od roku 1738 horlivě ošetřoval měšťany i vojáky procházející městem během slezských válek.

Nelze však zjistit, zda tento talentovaný a vzdělaný, dnes ale zapomenutý lékař dodržoval zásady zdravého životního stylu, který doporučoval ostatním a který měl přinést dlouhý život. Stejně by mu to nejspíš nebylo nic platné. Zemřel totiž nenadále 22. srpna 1757 v Příbrami ve věku pouhých 46 let na „dušnotu“. Byl pohřben 25. srpna 1757 v Příbrami. Zanechal tu po sobě manželku Kateřinu se dvěma malíčkými dcerkami.

Pokračování příště.

■ **Věra Smolová**

SOA v Praze - SOKa Příbram

inzerce

DŮM na prodej

- ✓ KLIDNÉ BYDLENÍ V PŘÍRODĚ, RYCHLÁ DOSTUPNOST PRAHY
- ✓ DŮM 6+KK S OBYTNÝM PODKROVÍM A KRBEM
- ✓ POZEMEK 4209 M², BAZÉN, TERASA A MAXIMÁLNÍ SOUKROMÍ

SMOLOTELY

KONTAKT: +420 739 548 621

KALENDÁRIUM

4. června 1916

V Příbrami se konala konference nemocenských pokladen z jihozápadních a středních Čech. Konference jednala zejména o nemocenském pojištění dělníků zaměstnaných při výrobě cvočků a hřebíků. Dále se projednávaly interní záležitosti nemocenských pokladen vzhledem k válečné době.

8. června 1906

Zemřel majitel sklenářského závodu a obchodník Augustin Kavka.

13. června 1626

V lednu roku 1624 nařídil kníže Karel z Lichtenštejna Příbramským, že mají na krátký čas ubytovat vojsko. Vojákům se musel dodávat chléb, pivo, víno, vejce, ryby, čerstvé, nasolené nebo uzené hovězí, skopové a vepřové maso, drůbež, máslo, sýry, hrách, fazole, jáhly, kroupy, kyselý zelí a česnek, sušená jablka, švestky, hrušky a k tomu ještě pro koně oves, seno a sláma. Vojenské „kvartýry“ se často opakovaly. Dne 13. června 1626 purkmistr a konšelé žádali, aby vojáci, pobývající ve městě už pět týdnů, byli z města odveleni, protože už je obyvatelé nemohou vydržovat.

13. a 14. června 1886

Pěvecký spolek Lumír oslavoval 25 let své existence. Večer 13. června uspořádal slavnostní koncert pod vedením sbormistra Bohumila Fidlera. Druhý den o desáté hodině dopolední vyšel průvod se zástupci všech spolků a korporací od městské střelnice přes Pražskou ulici ke kostelu, kde děkan Antonín Vojáček odsloužil slavnostní mši. Z kostela se průvod odebral k budově Měšťanské Besedy, kde spolek konal jubilejní valnou hromadu. Večer se uskutečnila hudební a pěvecká zábava, kterou byly oslavy zakončeny.

17. června 1746

Bylo vydáno nařízení, aby Příbram byla od vojenských průtahů a dávek osvobozena.

20. června 1216

Byla vydána listina, podle které použil pražský biskup Ondřej 100 hřiven stříbra, které získal jinými majetkovými transakcemi, na splacení kupní ceny za predium Příbram (statek Příbram). Biskup Ondřej koupil Příbram za 300 hřiven od Hroznaty, zakladatele a pozdějšího probošta premonstrátského konventu v Teplé.

27. června 1896

Březohorská farní expozitura byla povýšena na samostatnou faru a začala vést matriky. Březohorští slíbili, že budou každoročně 12. září putovat na Svatou Horu jako poděkování za udělení privilegia a nebudou si činit žádný nárok na obsazování místa faráře.

31. června 1876

Zemřel řídicí učitel Obecné chlapecké školy Šebestián Malý.

■ **Tereza Pruchová**

Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Příbram

Bílkův Obětovaný: socha vyzývající k zastavení

V roce 1922 vytvořil jeden z nejdůležitějších českých umělců počátku 20. století František Bílek (1872–1941) pro Hořovice osobitý pomník obětem 1. světové války s názvem *Obětovaný*. Dílo rozcházející se s očekávaným realismem části hořovického obyvatelstva bylo rozporuplně přijato a jeho další osud nebyl jednoduchý. Přesto dodnes patří k výrazným uměleckým památkám ve veřejném prostoru Podbrdská a celého Středočeského kraje.

Socha *Obětovaný* v Hořovicích.

Foto: Martin Jindra

František Bílek byl český sochař, malíř, grafik, architekt, autor užitého umění a hluboce věřící křesťan, který se postupně stal nejvýraznější osobností české symbolistické sochařské generace. V jeho tvorbě nalezneme hned několik realizací válečných pomníků, u nichž autor prokázal nekonvenční přístup. Patrně Bílkovým nejosobitějším projektem je hořovický pomník obětem 1. světové války, jehož slavnostní odhalení se uskutečnilo v září 1922.

NÁROD A JEHO OBĚTOVANÝ

Z dochovaného kresebného návrhu hořovického pomníku *Obětovaného* z roku 1918 je patrné, že František Bílek dílo původně koncipoval daleko velkoryseji. Jeho součástí měla být skupina osob zobrazených v dramatickém pohnutí, vztahující ruce k muži (*Obětovanému*) v plamenech. Zastoupeny zde jsou jak rodiny padlých legionářů, oplakávající své syny či manžely, tak i národ vyjadřující „...úzkost, bolest a zoufalství z každého obětovaného,“ jak je to zřejmé z Bílkovy poznámky. To mělo být rovněž zdůrazněno nápísem na soklu: „*Národ a jeho obětovaný*“. Inspirován byl veršem evangelia

sv. Jana (18,14): „... je lépe, aby jeden člověk zemřel za lid.“ Sochař zde - obdobně jako třeba u pomníku J. A. Komenského, původního návrhu Smetanova pomníku nebo u nerealizovaného návrhu Žižkova pomníku pro pražský Vítkov - pracuje s koncepcí jedné dominantní postavy, kterou charakterizují výrazná gesta, podtrhující snahu o duchovní obnovu lidstva, osobní opravdovost nebo spoléhání se na Boží milost. Ideu a živelnou sílu hlavní postavy navíc vždy podtrhuje skupina figur, vztahujících se a jakoby vyrůstajících ke klíčovému aktéru děje.

MLADÍK VSTUPUJÍCÍ DO PLAMENŮ OBĚTIŠTĚ

S myšlenkou *Obětovaného* František Bílek pracoval již v roce 1918, když na objednávku vytvářel diplom pro prvního ministerského předsedu Československa Karla Kramáře. Z téhož roku pochází dřevěný model *Obětovaného* vyřezaný ze zimostrázu. S iniciativou pro postavení pomníku v Hořovicích přišlo v červenci 1921 Sdružení válečných poškozců, vdov a sirotků, jehož výbor pověřil organizací a výběrem vhodného umělce pedagoga a výtvarníka

Václava Živce (1893–1982), který v té době působil na učitelském ústavu v Hořovicích a patřil k významným kulturním a uměleckým osobnostem města. Berounský rodák, jenž sám prošel boji v 1. světové válce, z obdivu k Bílkovu dílu navrhl právě jeho. Následně byl v srpnu 1921 požádán architekt Čeněk Vořech, který tehdy pobýval v nedalekých Rokycanech, aby prohlédl určená místa pro instalaci pomníku. Volba padla na parčík v jižní části Palackého náměstí. Po souhlasu vedení města začal výbor Sdružení válečných poškozců, vdov a sirotků, složený ze zástupců politických stran, stavovských a osvětových korporací, organizovat sbírky na postavení pomníku obětem 1. světové války. Prostředky byly získávány třeba formou dobročinných divadelních představení nebo později edicí pohlednic s fotografií sochy *Obětovaného*.

Na pořízení díla se významně podílel rovněž krajinský studentský spolek Valdek, jenž požádal básníka, spisovatele a nekonformního kněze Jakuba Demla a již zmiňovaného Čenka Vořecha, aby přispěli k sepsání publikace věnované pomníku padlých v Hořovicích. Z doslovu, který sepsali valdečtí ochotníci, se dozvídáme o významu Čenka Vořecha. Právě on dodal návrhy, z nichž zvítězil ten Bílkův, a celý výbor byl údajně příjemně překvapen poměrně nízkými náklady na jeho výrobu. Hana Prixová Dvorská k tomu ve svém článku „*Paměť v kamenní. K okolnostem vzniku hořovického pomníku obětem první světové války od Františka Bílka*“ uvádí: „*Původní návrh počítal se sochou z kovu, která měla být odlita v blízkých komárovských hutích, k čemuž však nakonec nedošlo a mistr zhotovil sochu z kamene... Cena pomníku činila 32 000 korun.*“

František Bílek měl od počátku jasnou představu o sochařském i architektonickém pojetí díla. Pomník padlých v Hořovicích tvoří dynamicky pojatá postava mladíka (*Obětovaného*), s hrdinně odevzdaným pohybem rukou, v mlčenlivě vrocnosti tragicky výmluvným, vstupující s bolestivým pohledem k nebesům do plamenů obětiště jako posvátná oběť. Sochař se inspiroval - jako ostatně několikrát - veršem z Janova evangelia. Ctnost a velikost bojovníka není pro Bílka v tom, že zabíjí, ale že život obětuje a přijímá smrt za druhé. Návrh architektury pochází také od Bílka, ale vypracován byl architektem Čeněkem Vořechem.

Výkladem k Bílkově *Obětovanému* přispěl rovněž Jakub Deml: „*Bílkův Obětovaný není jenom pietní památkou a oslavou mučedníků a hrdinů Hořovických a Podbrdských, nýbrž zároveň obrazem a zosobněním našeho národa, stojícího na rozhraní otroctví a svobody... A na onom rozhraní říká Bílkův Obětovaný: „Nejsem antickým*

Herkulem, který se rozhoduje buď pro rozkoš, anebo pro slávu; já jsem život napadený smrtí; uhnu-li já, budete zasaženi Vy, ale já neuhýbám, neboť Vás miluji...‘ Všechna surovost rakouských odvodů, při kterých člověka obnažovali, měřili, tupili a ponižovali, všechny podlosti, krutosti a hrůzy, které předcházely a následovaly, všechny nástroje zhovadilosti, všechna muka bitev a válek žalují z něho lidstvu, budoucnosti a nebesům. Jest to český Abel a Izák, milující život a odhodlaný jej dát... Kdyby tento život neměl vyššího smyslu a sám v sobě byl ukončen, jak kruté bylo by narození a jak bezcenná byla by každá oběť a smrt!’“

SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ

V březnu 1922 František Bílek předložil sádrový model sochy Obětovaného. Hrubé přípravy díla provedl Jan Kyselo z Podhorního Újezdu, s nímž Bílek spolupracoval na několika zakázkách. V červenci 1922 započaly práce na soklu, který podle Vořechových propozic provedla firma Ferdinand Žalud. Socha *Obětovaného* byla na místě osazena v srpnu 1922 a mistrem Bílkem dokončena. Slavnostního odhalení 10. září 1922 se František Bílek sice osobně nezúčastnil, ale v sále hořovické radnice několik dnů předtím pronesl přednášku, kterou za velkého zájmu publika doprovodil světelnými obrazy svých děl. K slavnostnímu předání pomníku obětem 1. světové války veřejnosti také navrhl plakát.

Při příležitosti odhalení uspořádal krajský studentský spolek Valdek v hořovické radnici prodejní výstavu Bílkových kreseb a grafického díla. Současně byla v sobotu 9. září 1922 uspořádána v hořovické radnici slavnostní akademie, na níž o životě a díle Františka Bílka promluvil kapitán Ferdinand Písecký, ředitel učitelského ústavu v Modré na Slovensku. Hudební doprovod zajišťoval pěvecký spolek Smetana z Plzně. V neděli 10. září 1922 prošel průvod místních občanů, spolků a korporací městem až na Palackého náměstí, kde u pomníku stála čestná stráž. Na slavnosti zahrála kapela 38. berounského pěšího pluku, zpíval místní pěvecký sbor. Shromážděné přivítal starosta sokolské župy Rokycanovy. Dcera kapitána Píseckého přednesla Medkovu báseň Svítá. Hlavním řečníkem byl opět Ferdinand Písecký, účastník bojů v 1. světové válce. Socha Obětovaného byla odhalena za zvuků národní hymny. Starosta města Josef Ptáček přijal záštitu nad pomníkem padlých, následovaly projevy dalších řečníků. V odpoledních hodinách byla slavnost zakončena veřejným sokolským cvičením v parku Dražovka.

Práce a stavební úpravy v okolí pokračovaly i po jeho odhalení. Do 28. října 1922, kdy se u pomníku padlých připravovalo slavnostní setkání, muselo být hotové předloženo, přesazené stromů i oplocení, vše podle Bílkova schválení. Po skončení prací vyjádřil Václav Živec, který současně zval sochařovu choť Bertu Bílkovou na návštěvu Hořovic, osobní přání: „*Jsem jist, že moje láska a úcta k životu Vašemu v nejdůležitějších chvílích mých pocítovaná, přinese nejen uskutečnění plánu, který já, nahodilý přízvanec do výboru, nesměle jsem choval, ale přinese bohdá i užitek duševního růstu kraje rodného.*“

ROZPORUPLNÉ PŘIJETÍ A PROMĚNY V ČASE

Socha Obětovaného byla rozporuplně přijata a její další osud nebyl jednoduchý. Jak uvádí hořovický kronikář: „*Je to umělecky nejvýznamnější dílo nové doby v Hořovicích, a je v povaze Bílkova umění, že mu dosud mnoho občanů neporozumělo. Přesto však Obětovaný stal se posvátným celému městu, které se tu shromažďuje při největších svátcích národa.*“ V padesátých letech 20. století byla socha přemístěna před zámek, přičemž byl poškozen původní sokl (plamenné obětiště) od Čeňka Vořecha. Podoba nového podstavce však výtvarně nesouznělas Bílkovou sochou. Až v roce 2011 byla pořízena památková rekonstrukce starého Vořechova soklu, ale stále se jedná pouze o volnou repliku původní architektury.

DÍLO, KTERÉ MLUVÍ I DNES

František Bílek vnímal válku jako důsledek „*padlého lidství*“ - odklonu od pravdy a dobra. Jeho dílo tak není jen historickým pomníkem

či vzpomínkou na minulost, ale i výzvou k zamýšlení nad přítomností. Celá Bílkova tvorba je prostoupena snahou o duchovní obnovu lidstva. Kdo by se chtěl o hořovické soše a inspirativním životě a díle tohoto spirituálního umělce dozvědět více, má možnost nahlédnout do monografie „*Troje dveře do chrámu v nás. Symbolista František Bílek a jeho rodina v osídlech 20. století*“. Vyšla na podzim 2025 v koedici Galerie hlavního města Prahy a Ústavu pro studium totalitních režimů. Podrobnosti o díle jsou také v XXXII. sborníku Podbrdsko (2025). Hořovickému pomníku bude věnována i část přednášky, kterou na 23. června 2026 v 17.00 připravil autor tohoto článku pro Knihovnu Jana Drdy.

■ **Martin Jindra**
historik

Městské byty v Příbrami čekají další opravy i modernizace

Příbram pokračuje v revitalizaci městského bytového fondu. Vedle rekonstrukcí bytů a nebytových prostor připravuje také vznik nových obytných jednotek a opatření ke zvýšení bezpečnosti v bytových domech.

Příbram má v současné době více než 600 obytných jednotek. Nacházejí se v bezmála 60 bytových domech, přičemž 23 bytových domů je ve vlastnictví města. Stejně jako bytové domy si pozornost zaslouží jednotlivé obytné jednotky, protože mnohé z nich potřebují opravit.

Městská realitní kancelář průběžně rekonstruuje byty, které následně nabízí občanům k nájmu za tržní ceny. Pozornost věnuje také bytům zvláštního určení, které se nacházejí v bytových domech, kde je obyvatelům poskytována pečovatelská služba, a to za nižší nájem než tržní. V těchto bytech se rekonstrukce zaměřuje na opravu elektro a vodoinstalace, ale dbá se také na funkčnost celého prostoru. Obyvatelům by měl poskytnout co největší komfort při jejich snížené pohyblivosti či zrakovém omezení.

Pro osoby, které si nemohou dovolit nabízené byty za tržní cenu, má město k dispozici dostupnější jednotky. Jde o tzv. sociální byty, které jsou pronajímány za nižší nájem. Uvedená forma však není určena k dlouhodobému bydlení. Slouží primárně pro překonání nepříznivé životní situace a má jednotlivce či rodiny motivovat k novému začátku.

V následujícím období plánuje město ve vybraných bytových domech vybudovat zázemí pro zaměstnance Městské realitní kanceláře, kteří budou dohlížet na budovu i nájemce. Cílem je zvýšení bezpečnosti a omezení nežádoucího chování. Stejná opatření byla v předcházejících

letech nastavena v městské ubytovně. Výskyt nežádoucích událostí se výrazně snížil, v některých případech zcela vymizel.

Vloni Příbram představila záměr vybudovat nové obytné jednotky (26) na adrese Čs. armády 5. Pokud bude vydáno kladné stanovisko Stavebního úřadu a město najde dostatek finančních prostředků (vlastních nebo z národních či nadnárodních zdrojů), mohla by výstavba začít v nadcházejících letech.

Vedle správy bytového fondu se Příbram věnuje správě nebytových prostor, které se nacházejí v bytových domech. Postupně procházejí revitalizací a jsou rekonstruovány pro konkrétní využití. Na přelomu let 2024 a 2025 byl renovován nebytový prostor v bytovém domě na adrese Žižkova 326, který slouží jako zázemí pro sportovce. Zrekonstruovány jsou sprchy a kabiny sportovců. V roce 2025 prošel obnovou nebytový prostor na adrese Nádvoří Msgr. Korejse 155, který slouží právní poradně Centra sociálních a zdravotních služeb. Na uvedenou adresu bude ještě letos vybudován nový prostor pro březohorskou pobočku Knihovny Jana Drdy. Ta nyní sídlí v budově na adrese Husova 257, kterou čeká modernizace v následujících letech.

■ **Vladimír Karpíšek**
1. místostarosta města

K nájmu

- nájem prostor o celkové výměře 76 m², budovy č. p. 537, ulice Bratří Čapků v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1165, k. ú. Březové Hory;
- nájem objektu o zastavěné ploše 286 m², budovy č. p. 142, ul. Školní v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/18, k. ú. Příbram;
- prodej pozemku p. č. 2791/1, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova č. p. 145 v Příbrami IV, ul. Čs. armády, pozemku p. č. 2791/2, jiná plocha, ostatní plocha a pozemku p. č. 2792, zahrada, vše v k. ú. Příbram, formou veřejné dražby;
- nájem místnosti o výměře 53,33 m² v 1. podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
- nájem vývěsní skříňky, umístěné v Riegrově ulici v Příbrami I, na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.

Více informací na úřední desce (elektronicky: edeska.pribram.eu/eDeska).

Město dále nabízí ke krátkodobému nájmu:

i započatá hodina je za 200 korun. Cena za úklid dosahuje 850 korun.

Žežická 193, nájemné činí 185 korun za každou i započatou hodinu. Ceny jsou včetně DPH.

Bližší informace poskytnete:
Jana Vašková, Odbor správy majetku
jana.vaskova@pribram.eu, tel. 318 402 521

Nevydej se špatnou cestou

I v letošním školním roce se zapojily školy do projektu „*Kam chceš dojít*“, konkrétně z Bohutína, Milína, Nečíně, Dobříše a dvě školy z Příbrami. Jedná se o projekt zaměřený na drogovou prevenci, který vytvořili policisté z Územního odboru Příbram a pracovníci Věznice Příbram. Žáci z deseti osmých tříd a jedné deváté třídy si vyslechli přednášku od policistů na téma drogové kriminality. Ta má vzestupnou tendenci, a navíc klesá věková hranice prvoučitelů návykových látek.

Děti se dozvěděly, že droga je psychotropní látka, která ovlivňuje psychiku člověka, jeho vnímání a jednání, opakovaným užíváním si na ní jedinec může vypěstovat závislost. Kriminalista z toxi týmu je seznámil s druhy drog objevujících se na Příbramsku, s jejich riziky, s aktuálními trendy nabízení těchto látek, s trestně právními následky i s novinkami v dané oblasti.

Od ledna letošního roku došlo ke změně ohledně pěstování marihuany. Dospělí od 21 let mohou pěstovat až tři rostliny, ale pouze pro vlastní potřebu, to znamená, že ji nesmí nikomu dávat ani prodávat, jinak se dopouští trestného činu. Pokud budou pěstovat více než pět rostlin konopí nebo budou mít u sebe více než 50g mimo obydlí a více než 200g v domácnosti, opět se dopouští trestného činu.

Žáci se následně během hodin výchovy k občanství seznamovali s životními příběhy několika vězňů, kteří jim je sepsali v dopisech. Popisují v nich svou cestu životem vedoucí přes drogy až do věznice. Součástí dopisu je i zaujetí postoje odsouzeného ke spáchaným skutkům a možné „*poselství*“ pro čtenáře, včetně důležitosti osobní svobody. Cílem je ukázat dětem nejzazší dopad zneužívání drog se snahou poučit se z chyb jiných a motivovat je ke správnému rozhodnutí, vydat se tou správnou cestou.

V rámci druhé přednášky se žáci dozvěděli od pracovníků vězeňské služby o účelu výkonu trestu a o režimu ve věznicích. Navíc děti viděly předtočené video, kde odsouzený přímo mluví o tom, jak drogy zničily jeho život, jaký je život za mřížemi, a co ho k braní drog vedlo. Vybraní studenti pak měli ještě možnost prohlédnout si věznici Bytíz.

Zhoubný vliv návykových látek na lidský organismus, zejména pak na organismus dětský, je známý. Drogy, ať legální, jako je alkohol, kofein, nikotin, či nelegální, mají na svědomí zničené lidské životy. Je důležité umět drogám říct ne a postavit na první místo své zdraví a život.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

POMLUCKY: MABA, TITOV, RAP, SOLIVAR	KAZAŽSKÉ SIDLO	OTÁZKA B. PÁDU	1. DÍL TAJENKY	◆	ZN. JEDNOTKY KMITOČTU (HERTZ)	ČESKÁ POLITICKÁ STRANA	DRUH KVĚTENSTVÍ	ANGLICKÝ DROGY	◆	OTEC (KNIŽNĚ)	3. DÍL TAJENKY	ORGÁN ZRAKU	DOMÁCKÝ JARMILA	POČÍTAČOVÁ KLÁVESKA
ZÁPAS				OKAZALA POCTA					TO I ONO					
PYTLÁCKÉ NÁSTRAHY				ÚSPĚCH					PTAK S VELKÝM ZOBÁNKEM					
KOKAIN (SLANG.)				TEČKA V TELEGRAMU					VELKÝ STEPŇÍ PTAK	ZAKUSEK				
					POCIT HANBY					CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO				
					ZN. AVIVÁŽE									
OPRATI						ANGL. SOUHLASIT						KÓD KENI		
						MRAVO-KÁRCE						NĚMECKÝ TATA		
◆	VYJMA	ANGL. VTIP					ČÁST PREŠOVA							
		PROVAZ SE SMYČKOU					FR. ŘEKA							
TUKATI								ZNAMENKO KRÁŠY					NEJMENŠÍ ČÁSTI MOLEKULY	NÁSTIN
								CYKLUS PŘEDNÁŠEK						
VRANIK					RISKOVÁNÍ				PADLÝ ANDEĚL					
					RUSKÝ KOSMONAUT				CENINA					
PCHAČ						CHLAPEČ				SPLETENÁ				
						KONEC TÝDNE				PIJAVOST				
VNITŘNÍ POHNUTKA							VYMÍLÁNÍ					ANGL. NEBO		
							PLEMENO PSA					ZKYPRŮ RYCEM OKOLO		
◆	AFRICKÝ JAZYK	MALÝ RET						LYŽAŘSKÉ DISCIPLINY						
		SMĚROVAT						VTEKÁNÍ						
ZKR. MÍSTROVSTVÍ SVĚTA					NÁDOBA U STUDYNY				ZN. ELEKTROVOLTU		KOČKOVITÁ SELMA			
					CIRKA				SPROJKA PODRADICI		VÍŘENÍ			
2. DÍL TAJENKY													INIC. ZPĚVÁKA KRYLA	NĚMECKÉ SIDLO
BĚSNĚNÍ					CHEMICKÝ PRVEK ZNAČKY NB					CEDNIK				
SPZ PRAHY					PŘI-KRYVKY					FINTY				

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na červen. Tajenka ze zpravodaje 5/2026: V máji aby ani hůl pastýřova neoschla. Knihu vyhrává Petr Bednařík. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako 16. v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

PŘÍBRAM

12.–14. 6. 30. Setkání hornických měst a obcí ČR a 19. Evropský den horníků a hutníků

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

17. 6. 16.00 Jednání zastupitelstva města

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

6. a 20. 6. 8.00–12.00 Farnářské trhy

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

6. 6. 9.00–13.00 Bleší trh
28. 6. 11.00–19.00 Skutečná liga – přehlídka kapel ze Středočeského kraje

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV PŘÍBRAM

4. 6. 9.00–18.00 810 let první písemné zmínky o Příbrami

KOMENTOVANÁ VYCHÁZKA K 810. VÝROČÍ MĚSTA

26. 6. 17.00 Po stopách procesí na Svatou Horu – sraz na vlakovém nádraží

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

3. 6. 10.00 Zamilovaný Shakespeare
4. 6. 19.00 Zamilovaný Shakespeare
5. 6. 19.00 Zamilovaný Shakespeare
8. 6. 19.00 Zamilovaný Shakespeare
9. 6. 19.00 Závěrečný koncert 57. ročníku Hudebního festivalu A. Dvořáka
15. 6. 17.30 Spojení tancem XIV
17. 6. 20.00 Soubor klavírů
18. 6. 19.00 Agnus Dei
25. 6. 19.00 Lež

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

28. 5. 19.00 Pět švestek
29. 5. 17.00 Mrzutá rybka
29. 5. 20.00 Michael
30. 5. 16.00 Super Mário galaktický film
30. 5. 19.00 Posedlost
31. 5. 16.00 Mandalorian a Grogu
4. 6. 17.00 Vládci vesmíru
5. 6. 17.00 Pět švestek
5. 6. 20.00 Ďábel nosí Pradu 2
6. 6. 19.00 Scary Movie
7. 6. 16.00 Mandalorian a Grogu – 3D
9. 6. 16.00 Někdo to rád v Plzni
11. 6. 19.00 Den odhalení
12. 6. 17.00 Hornictví v Příbrami
13. 6. 19.00 Šedá zóna
14. 6. 16.00 Den odhalení

V čase uzávěrky není další program kina k dispozici, aktualizovaný je na webu.

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

4. 6. 19.00 Jiří Pavlica a Hradišťan

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

8. 6. 19.00 Írán dnes!
10. 6. 19.00 Roadtrip nár. parky západu USA
15. 6. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny se Zdeňkem Junákem

HUDEBNÍ FESTIVAL A. DVOŘÁKA

2. 6. 19.00 Till Schuler – violoncello, Jakob Schuler – klavír (Galerie Františka Drtíkola)
6. 6. 19.00 England Forever (nádvoří Galerie L. Kuby, Březnice)
9. 6. 19.00 A. Dvořák: Stabat Mater (Divadlo A. Dvořáka)

NOVÝ RYBNÍK

5. 6. 9.00–17.00 Bezpečná Příbram
6. 6. 11.00–19.00 Alkafest
9. 6. 17.00 Závěrečný koncert na Nováku
30. 6. 13.00–19.00 Hot Wheels X Fest Stop

LETNÍ KINO

5. 6. 20.00 Michal David a Kvatro
19. 6. 16.00 Díky!Fest – pro dárcy krve
27. 6. Jelen Fest 2026

LESNÍ DIVADLO SKALKA

29.–30. 5. Festival Kahan Jana Balady
21. 6. 17.00 Strach má velké oči
22. 6. 20.00 Balada pro banditu
23. 6. 20.00 Limonádový Joe
26.–27. 6. 20.00 Když Libuše věštila
2.–4. 7. 20.00 Když Libuše věštila

SVATÁ HORA

7. 6. 14.00 Nedělní varhanní půlhodinka: Petra Marková
12. 6. 17.00 Muzejní noc
13.–14. 6. 294. výročí Korunovace sošky Panny Marie Svatohorské
14. 6. 14.00 Nedělní varhanní půlhodinka: Kateřina Málková
20. 6. 14.00 Malé filmové exercicie – film Karavan
21. 6. 14.00 Nedělní varhanní půlhodinka: Ireneusz Wyrwa
28. 6. 14.00 Nedělní varhanní půlhodinka: Alfred Habermann

HORNICKÉ MUZEUM

13. 6. 15.15 Hornický průvod ze Ševčinského dolu k dolu Anna
13. 6. 16.00–18.00 Středověká hornická vesnice – důl Anna
13. 6. 16.00 Slavnostní otevření výstavy děl Jana Čáky
20.–21. 6. Hornické pohádky – důl Anna
25. 6. Den památky obětí komunistického režimu v Památníku Vojna
Výstavy:
26. 5.–12. 7. Poklad z Hrachova (důl Vojtěch)
14. 6.–31. 10. Z historie Příbrami a báňské činnosti v díle Jana Čáky (důl Anna, pouze o víkendech)

KNIHOVNA JANA DRDY

1. 6. 15.00 Hurá! Autorské čtení Radky Lienertové pro děti
9. 6. 17.00 Dějiny umění: Poimpressionismus. Přednáška Jany Froňkové
15. 6. 18.00 Knižnický kvíz
16. 6. 9.00 a 10.00 BookStart: Koničkování pro nejmenší
18. 6. 8.30 Brain&Breakfast v Křižáku. Umění klamat napříč staletími. Online přednáška Tomáše Kolomazníka
22. 6. 16.30 Setkání genealogů
23. 6. 8.50 Klub HP: Solenická podkova a Vrškamýk. Výlet
23. 6. 17.00 Symbolista František Bílek a jeho rodina v osidlech 20. století. Přednáška Martina Jindry

WALDORFSKÁ ŠKOLA

10. 6. 18.00 Vivat Chairé – Koncert k 80. narozeninám Josefa Krčka

GALERIE FRANTIŠKA DRTÍKOLA

Výstava Architektura opravy
2. 6. 19.00 Till Schuler – violoncello, Jakob Schuler – klavír (koncert)
3. 6. 17.00 Petr Nikl a Jan Slovák: Oprava opravy
3. 6. 19.00 Daan Vandewalle (koncert)
6. 6. 9.00 Bleší trhy v galerii

ZAHRADY ZUŠ PŘÍBRAM I A KNIHOVNY J. DRDY

18. 6. 15.30–18.00 Zahradní slavnost ZUŠ
18. 6. 19.00 Koncert kapely Circus Problem

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

10. 6. 16.00 Loučení se školním rokem aneb Závěrečné vystoupení zájmových kroužků

PARK VALLE DI LEDRO

26. 6. 14.00–18.00 Čekalík Kids – pro rodiny s dětmi

JUNIOR KLUB

20. 6. 20.00 Krevní Challenge

OBLASTNÍ NEMOCNICE PŘÍBRAM

3. 6. 17.00 Maranatha Gospel Choir

SENIOR POINT PŘÍBRAM

1. 6. Seniorská akademie 3. ročník – Karlštejn (výukové centrum)
2. 6. Turnaj v bowlingu
9. 6. Turnaj v bowlingu
11. 6. Právní poradna
12. 6. Seniorská akademie 3. ročník
16. 6. Turnaj v bowlingu
18. 6. Vycházka: Vysoká u Příbrami
19. 6. Seniorská akademie 2. ročník
22. 6. Mezigenerační setkání – Moudrá Síť – individuální poradenství
22. 6. Přednáška: O bylinkách a mastičkách
30. 6. Turnaj v šipkách
31. 8. Informační schůzka – od 13.00
Kancelář bude od 1. 7. do 14. 8. uzavřena, v nutných případech volejte č. 604 212 434 nebo 778 779 898.

FIT SENIOR – KLUBOVNA NA PŘÍKOPECH 103

1. 6. 10.00 Parkinson klub
2. 6. 9.30 Makovička
2. 6. 14.15 Pletačky
3. 6. 10.00 Švadlenky (klíčinka)
5. 6. 10.00 Zpívání s kytarou
10. 6. Výlet do Lidic a Buštěhradu
15. 6. 10.00 Parkinson klub
16. 6. 9.30 Makovička
16. 6. 14.15 Pletačky
17. 6. 10.00 Švadlenky (pouzdro na mobil)
18. 6. 11.15 Parkinson klub – logopedie
19. 6. 10.00 Zpívání s kytarou

FIT SENIOR – KLUBOVNA ŽEŽICKÁ 193

1. 6. 14.00 Barvy života. Beseda s lesníkem
2. 6. 14.00 Suchý pastel. Výtvarný kurz
8. 6. 14.00 Barvy života: Tvořivé odpoledne (Fara ČČSH)
9. 6. 9.30 Mozkogym I
9. 6. 13.00 Pletačky
10. 6. 9.30 Mozkogym II
10. 6. 15.00 Šachový klub
12. 6. 10.00 Meditace
15. 6. 14.00 Barvy života: Jak předcházet pádům
16. 6. 14.00 Suchý pastel. Výtvarný kurz
17. 6. 9.00 Piknik s opékáním trdelníků
22. 6. 14.00 Barvy života: Zahradní slavnost (rezervace)
23. 6. 9.30 Mozkogym I
23. 6. 13.00 Pletačky
24. 6. 9.30 Mozkogym II
24. 6. 15.00 Šachový klub
26. 6. 10.00 Taneční terapie

BRDSKÝ BĚŽECKÝ POHÁŘ

7. 6. Skalecký kros
13. 6. Jinecký kros
14. 6. Chaloupecký kros
20. 6. Běh okolo Vraní skály
28. 6. Lochovice – Plešivec

KLUB ZDRAVÍ

17. 6. 17.30 Uzdravující moc pozitivních emocí

U NÁS NAJDETE
DEFIBRILÁTOR
NA KAŽDÉ PRODEJNĚ

kaufland.cz/defibrilator